

ДНЕВНИКЪ

(стенографически)

на

V Обикновено Народно Събрание

(втора редовна сессия).

XLIV ЗАСЪДАНИЕ, СЪББОТА 17 ДЕКЕМВРИЙ 1888 ГОДИНА.

(Начало въ 3 часа слѣдъ пладнѣ, подѣ прѣдсѣдателството на прѣдсѣдателя г-на З. Стоянова).

Прѣдсѣд.: (Звънъ). Засѣданието се отваря. Г-нъ секретарѣтъ ще прочете списъкътъ на г-да прѣдставителитѣ, за да се види кой присѣтствува и кой отсѣтствува въ днешното засѣдание.

Секр. З. Градинаровъ: (Чете списъка). Отсѣтствуватъ:

Данаилъ Караджовъ, Ст. Задгорски, Ив. Стойновъ, Т. Ивановъ, Д. Марковъ, Хр. Търневъ, Ив. Стойновъ, П. Мецовъ, Д. Стояновъ, Григоръ Начовичъ, К. Стоиловъ, Хр. Ивановъ, Ив. Цвѣтковъ, Минко Дойковъ, Ник. Мариновъ, Марко Марковъ, Стоянъ Горановъ, Ник. Геновъ, Маринъ Коновъ, Цанко Добревъ, Цанко Р. Цанковъ, Найдень Беневъ, Стоянъ Коцовъ, Хр. Тилбзовъ, Свѣщ. Хр. Караджовъ, Пѣю Гарвановъ, Ив. Милевъ, Йорд. Маноловъ, П. Калайджиевъ, Илия Маджаровъ, Дим. Урумовъ, Ахмедъ Мюфтиоглу, Славчо Тжпчилешовъ, Хр. Милевъ, Георги Пеневъ, Ради Енибакаловъ, Ангелъ Радевъ, Янко Георгиевъ, Тома Цековъ Зайковъ, Ив. Халачевъ, Свѣщ. Франговъ, Ив. Стамболовъ, Хр. Велизаровъ, Ст. Ив. Цвику, Петко Рачовъ, Дим. Златевъ, Д-ръ Цачевъ, Д-ръ Стефановъ, Хр. Векиловъ, Недѣлчо Минковъ, Иосифъ Богдановъ, Василь Мончовъ, Каменъ Симеоновъ, Дамянъ Цековъ, Дако Ангеловъ, Кръстю Тодоровъ, Д-ръ Я. Геровъ, Трифонъ Мишевски, Василь Николчовъ, Симо Гиговъ, Дим. Свѣшаровъ, Илия Щърбановъ, Тр. Китанчовъ, Михаилъ Рачевъ, Георги Цанковъ, Лазаръ Диоловъ, Тодоръ Кесяковъ.

Прѣдсѣд.: Отъ 279 души прѣдставители отсѣтствуватъ само 67 души. Има значи законното число прѣдставители, за да се пристѣпи къмъ разглеждане положенитѣ на дневний редъ въпроси.

На дневний редъ сѣ слѣдующитѣ въпроси:

«1) Отговоръ на г-на Военный Министръ по запитванието на Д-ра Цачева;

2) Трето четение на законо-проекта за бубеното сѣме;

3) Прѣдложението на г-на Хр. Дюкмеджиева;

4) Трето четение на законо-проекта за поземелното даждие;

5) Трето четение на законо-проекта за желѣзницата Ямболъ—Бургасъ и пр.

6) Трето четение на законо-проекта за измѣнение и допълнение на закона за горитѣ отъ 10-й Януарий 1884 год.

7) Законо-проектъ за свърхсметенъ кредитъ отъ 5.902 лева;

8) Законо-проектъ за свърхсметенъ кредитъ отъ 229 лева;

9) Първо четение на законо-проекта за опрѣдѣление патентовото даждие за 1889 год.

10) Докладъ на финансовата комиссия;

11) Докладъ на бюджетарната комиссия; и

12) Разни съобщения».

Първий въпросъ е отговора на г-на Военный Министръ по запитванието на г-на Д-ръ Цачева, но тъй като г-нъ Военный Министръ отсѣтствува, а така сѣщо и г-нъ Д-ръ Цачевъ, то ще се пристѣпи къмъ третото четение на закона за бубеното сѣме.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за бубеното сѣме.

Чл. 1. Учреждава се при държавното практическо земледѣлческо училище и образцовий чифликъ въ с. Садово, едно отдѣление за произвеждане бубено сѣме по Пасторовата метода.

Чл. 2. Ако за уреждането и воденето на това отдѣление, нѣма въ страната нужднитѣ компетентни лица, на Финансовото Министерство се дава право да повика такива отъ странство.

Чл. 3. Министерството на Финанситѣ се задължава да постави това отдѣление, въ най-краткъ срокъ, въ състояние, да

приготвява такова количество бубено сѣме, каквото ще е нужно за населението въ България.

Произвежданото сѣме ще се раздава на населението, чрезъ Окржнитѣ Управители, по указанията на Финансовото Министертво и съ условията, които то ще опрѣдѣли.

Чл. 4. До когато казанното отдѣление стане въ състояние да удовлетвори населението съ бубено сѣме, Финансовото Министертво се задължава да купува такова сѣме (произвеждано по Пасторовата метода) отъ странство и съ най-вигодни цѣни и да го продава на населението безъ печалба.

Чл. 5. Запрѣщава се за напрѣдъ на когото и да би било друго, да произвежда въ страната, или да доставя отъ странство, бубено сѣме.

Сѣмена донесени контрабанда отъ странство, или произведени скрито въ страната, се конфискуватъ и онищожаватъ гдѣто и да се уловятъ и виновнитѣ се наказватъ съ глоба отъ 10 до 100 лева.

Ако осжденийтъ нѣма да заплати присъдената глоба, той се затваря въ полицейскитъ затворъ, съгласно чл. 6 отъ устава за наказанията, които мировитѣ сѣдии могатъ да налагатъ.

Чл. 6. Контролата по произвежданието на бубеното сѣме и всичкитѣ други подробности по настоящъ законъ да се опрѣдѣлятъ отъ Финансовото М-рство съ единъ особенъ правилникъ».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува изцѣло закона. Който не го приема, да си вдигне ръката. (Никой не вдига). Приема се.

Слѣдующий въпросъ на дневенъ редъ е прѣдложението на г-на Хр. Дюкмеджева, но понеже г-нъ Дюкмеджиевъ отсъствува, ще се пристъпи къмъ третото четение на закона за поземелний налогъ.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за дѣсятъчний налогъ въ Княжеството.

Чл. 1. Дѣсятъчний налогъ отъ земнитѣ произвѣдения ще се събере въ натура презъ 1889, 90, 91 и 92 години.

Чл. 2. Исписванието както и събиранieto на произвѣденията се възлага върху грижата и отговорността на общинскитѣ съвети подъ надзора на членоветѣ отъ Окр. Съвети, Финансовитѣ агенти и нарочно поставенитѣ за това правителствени контролери по единъ за отъ една до шестъ общини.

Чл. 3. Непокрититѣ недвижими имоти подлѣжащи на дѣсятъкъ и произвѣденията имъ се вписватъ въ книгитѣ на ония общини, въ землището на които сж тѣ намиратъ.

Чл. 4. Никой отъ назначенитѣ правителствени контролери не може да надзирава исписванието и събиранieto на земнитѣ произвѣдения въ една и сѣща община двѣ години наредъ, а сѣщо така и въ оная община, гдѣто има свои какви и да било имоти.

Чл. 5. Правителствения контролоръ съвмѣстно съ общинското управление прѣброява количеството на земленитѣ произвѣдения въ общината или селото.

Чл. 6. Общинскитѣ управления сж длѣжни да вписватъ въ нарочно приготвенитѣ за това книги имената на земледѣлицѣтѣ, пространството на посѣянитѣ и непосѣянитѣ имъ ниви въ дюлюми, мѣстността имъ, вида и количеството на посѣяното въ тѣхъ сѣме, както и количеството на придобититѣ произвѣдения отъ всѣки земледѣлецъ.

Забѣлѣжка. Тия книги се съставляватъ въ два екземпляра, отъ които единтъ се задържатъ въ общинското управление, а вторитѣ слѣдъ опрѣдѣлението и вписванието въ тѣхъ слѣдуемото за всѣки земледѣлецъ дѣсятъчно произвѣдение, прѣдаватъ се на постоянната комиссия.

Чл. 7. За да се опрѣдѣли припадащата се дѣсета часть отъ произвѣденията, която всѣка община или село ще плати на правителството, всѣко общинско управление събира подъ непосредственъ надзоръ на контролора, или единъ финансовъ агентъ, или членъ отъ окржний съветъ, отъ 50 до 100 снопа произвѣдения отъ разни мѣстности, и слѣдъ като ги овършѣ, опрѣдѣля на тѣгло срѣдното число произвѣдение (нумуне) на снопъ, което се и запечатва отъ двѣтѣ страни и се оставя на съхранение въ общината или надлѣжната постоянна комиссия.

Чл. 8. На основание добитото по изложений начинъ срѣдно число, като се опрѣдѣли за всѣки земледѣлецъ слѣдуемата дѣсета часть произвѣдение, вписва се въ особенната за това графа у книгитѣ, упомѣнати въ чл. 6-й.

Чл. 9. Контролоритѣ, полицейскитѣ, финансовитѣ агенти и членоветѣ отъ окржнитѣ съвети сж длѣжни да провѣрватъ количеството на дюлюмитѣ, така и добитото произвѣдение отъ всѣки земледѣлецъ.

Чл. 10. Въ случай на умишленно опущение или злоупотребление контролоритѣ, финансовитѣ агенти и членоветѣ на окржнитѣ, общински съвети отчисляватъ се отъ длѣжността, заплащатъ причинената врѣда на правителството и се сѣждатъ на тъмниченъ затворъ отъ 1 до 6 мѣсеца.

Чл. 11. Земледѣлицѣтѣ, които окриятъ часть отъ непокрититѣ си недвижими имоти, то тѣ се глобяватъ отъ 5 до 100 лева.

Чл. 12. Ония отъ земледѣлицѣтѣ, които би окрили изцѣло, или часть отъ произвѣденията си, то тѣ освѣнъ гдѣто заплащатъ слѣдуемий дѣсятъкъ, но се глобяватъ по административенъ начинъ и въ двоенъ размѣръ.

Чл. 13. Онии, който би указалъ на умишленно опущение или злоупотребление, възнаграждава се отъ правителството съ 10—100 лева.

Чл. 14. Постояннитѣ комиссии и финансовитѣ чиновници, подъ прѣдсѣдателството на Окр. Управителъ, окончателно провѣрватъ имотитѣ и произвѣденията въ упомѣнхитѣ по-горѣ книги.

Чл. 15. Въ общинитѣ, гдѣто има хамбаръ или магазинъ, всѣки земледѣлецъ подъ надзора на общинското управление е длѣженъ о врѣме да принесе слѣдуемата се дѣсета часть храна, (споредъ нумунето) суха, а послѣ по распорѣжданието на правителството да я привози въ опрѣдѣленото за тая цѣль мѣсто, срѣщу извѣстно възнаграждение, което съгласно мѣстнитѣ наемни цѣни се опрѣдѣля отъ състава, упомѣнхтъ въ прѣдидущий членъ.

Чл. 16. Отъ сѣзната ще се взема париченъ налогъ въ размѣръ по едно на дѣсѣтъ отъ стойността на произвѣденията, а отъ частнитѣ пасбища и отъ сазлѣцитѣ този налогъ ще се взема по едно на дѣсѣтъ отъ наемната стойность.

Въпросний налогъ се опрѣдѣля отъ упомѣнхтий въ чл. 14 съставъ.

Чл. 17. Отъ градинитѣ, оризищата, гюловитѣ, бахчитѣ и бостанитѣ, ще се взема въ пари поземеленъ налогъ, който на основание доходността имъ, ще се опрѣдѣли на дюлюмъ отъ състава, указанъ въ чл. 14-ий.

Чл. 18. Десятъка отъ кукуруза ще се взема тоже въ натура.

Чл. 19. Общинското управление, заедно съ контролъора или финансова агентъ, слѣдъ като примѣри съ особенъ кошъ въ при-
съствието на стопанитѣ, а слѣдъ това и запише произведеній
кукурузъ, запечатва сѣшия този кошъ, пълнѣтъ съ кочани (мамули),
които се съхраняватъ до опрѣдѣлено врѣме и които ще служатъ
за опрѣдѣление срѣдното количество десятъченъ кукурузъ на об-
щината или селото.

Чл. 20. Слѣдующия отъ кукуруза десятъкъ се оставя въ
стопанитѣ, които въ опрѣдѣлено отъ правителството врѣме, даватъ
отронена припадающата имъ се частъ отъ този десятъкъ.

Чл. 21. Упомѣнятиятъ въ чл. 14-й съставъ всѣка есенъ (за
кукуруза при наблюдаването пролѣтъта) на основание пазарнитѣ
цѣни опрѣдѣля срѣдната стойностъ на разнитѣ видове произвѣ-
дения за всѣка община отдѣлно.

Чл. 22. Ако една община, или село, заяви до 15 Септемврий,
че желае да покупи сама своитѣ десятъчни произвѣдения (за ку-
куруза заявлението трѣбва да стане до 1 Февруарий слѣдущата
година), правителството ѝ ги отстъпва съ по два процента по-
долу отъ направеното оцѣнение.

Чл. 23. Министерството на Финанситѣ ще изработи за тая
цѣль особенъ правилникъ, който да служи за ръководство въ при-
способлението на настоящия законъ, и

Чл. 24. Всички досегашни закони и распореждания по дѣся-
тъчния налогъ, се отмѣняватъ».

Х. В. Холевичъ: Г-да прѣдставители! Отъ съдържанието
на чл. 7, който казва (Чете го. Вижъ по-горѣ), излиза ясно, че за
да може да се взема нумунето правилно отъ едно село, трѣбва
прѣди всичко, щото всичко що се отнася до това, да бѣде увър-
шено. Това обстоятелство ме накара да направя едно прѣдложение.
Прѣди да прочета прѣдложението си, азъ ще кажа, че тъй ако
остане тоя членъ, ще има много лоша послѣдствия, защото,
както знаете, земледѣлието се върши по разни начини, напримѣръ
нѣкой работи самичакъ, а нѣкои хващатъ жътвари и пр., а отъ
друга страна, както знаете, лѣтенъ день на единъ земледѣлецъ
струва много. Ако отъ тоя членъ остане да се разбира, че нуму-
нето трѣбва да се взима, слѣдъ като се свърши цѣлата жътва,
тогава излиза, че всички ония, които сѣ пожнали по-рано, трѣбва
да почакаатъ да пожнатъ и другитѣ и слѣдъ това да започне
контролата. Отъ друга страна, ако въ турско врѣме юшура се
взимаше по лошъ начинъ и падаше убийствено върху земледѣл-
ческото население, то бѣше, защото се оставяха снопитѣ по ни-
витѣ дълго врѣме, до като стане прѣброяването, и нѣкои до това
врѣме сѣ изгивали. За да не става такава нѣщо и съ нашия за-
конъ, което вѣрвамъ, нито правителството, нито г-да прѣдстави-
телитѣ желаятъ, защото най-послѣ ний всички сме съгласни да
дадемъ десетата частъ на правителството, но трѣбва да бждемъ
съгласни да запазимъ деветдесетата частъ неповрѣдена за насе-
лението. За да не стане това, азъ правя слѣдующето прѣдло-
жение: (чете): «Чл. 7. Тия, които желаятъ да повърхатъ по-рано,
прѣди да се свърши цѣлата жътва въ селото, позволява имъ се,
слѣдъ като надлѣжнитѣ на десятъкътъ чиновници прѣброятъ
снопитѣ на тая нива, която ще върше просителтъ и я прѣчислятъ
къмъ една отъ категориитѣ, въ които ще се классифициратъ дру-
гитѣ ниви, или се оставя 10-та частъ отъ снопитѣ на самата нива».
Азъ мисля, че това прѣдложение може да се приеме и моля г-на

М-стра, както и почитаемото Народно Събрание да се съгласятъ
на това.

Докл. П. Вълнаровъ: Ако, г-да прѣдставители, прѣдложе-
нието на г-на Холевича се отнася къмъ бѣднитѣ земледѣлци,
които иматъ нужда да увършѣятъ прѣдварително една частъ отъ
произвѣдѣнията за прѣхраната си, разбирамъ, но ако, както се
вижда отъ думитѣ му, той иска съ това да дадемъ нѣкакви при-
вилегии на чифликчиитѣ, азъ това не разбирамъ. Да се вземе отъ
едного десятъка само за това, че е пожналъ по-рано, а на дру-
гитѣ да се остави произвѣдението на полето, азъ ми се струва,
че това е обидно за другитѣ и непрактично. За това азъ бихъ се
съгласилъ да се приеме само единъ пасажъ отъ неговото прѣдло-
жение, именно това, което се касае до прѣдварителното отпу-
щение частъ отъ добититѣ произвѣдения на бѣднитѣ земледѣлци.

М-ръ Саллабашевъ: Правителството намира прѣдложе-
нието на г-на Холевича доста справедливо и то заявява, че взема
актъ отъ това и ще се съобразява споредъ него въ случаетѣ,
когато се яви нужда, а да се тури, като особена прибавка къмъ
тоя членъ, мисля, че нѣма нужда.

Х. В. Холевичъ: Слѣдъ заявлението на г-на М-стра на
Финанситѣ, азъ оставамъ благодаренъ. (Гласове: Изчерпанъ
е въпросътъ).

Прѣдсѣд.: Ще се гласува изцѣло закона за поземелний на-
логъ. Който не го приема, да си вдигне ръката. (Никой не вдига).
Приема се.

Слѣдующия въпросъ на дневенъ редъ е третото четение на
закона за постройката на желѣзнопѣжнитѣ линии Бургасъ — Ям-
болъ и проч.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за направата на желѣзнопѣжнитѣ линии Ямболъ — Бургасъ
и Каспичанъ — Шуменъ — Търново — Севлиево — Ловечъ — Плъ-
венъ — София — Кюстендилъ и на портоветѣ Варна и Бургасъ.

Чл. 1. Натоварва се правителството да построи желѣзно-
пѣжнитѣ линии Ямболъ — Бургасъ и Каспичанъ — Шуменъ — Тър-
ново — Севлиево — Ловечъ — Плъвенъ — София — Кюстендилъ
и портоветѣ Варна и Бургасъ.

Чл. 2. За построяването на тѣзи линии и портове отпуска се
на правителството единъ кредитъ отъ 92,500.000 л., а именно:
За линията Ямболъ — Бургасъ 11 милиона;
За линията Каспичанъ — София — Кюстендилъ 75 мил., и
За портоветѣ Варна и Бургасъ 6 1/2 милиона л.

Чл. 3. За извършването на споменатитѣ въ прѣдидущия
членъ постройки, разрѣшава се на правителството да направи
единъ заемъ отъ 92 1/2 милиона лева, за който ще се вземе прѣд-
варителното съгласие на Нар. Събрание.

Чл. 4. Линиитѣ ще бждатъ отъ обикновенна широчина (à
voie normale) отъ 1^м 436, между вътрѣшнитѣ крайща на релситѣ.

Чл. 5. Построяването на линиитѣ Ямболъ — Бургасъ и Кас-
пичанъ — София — Кюстендилъ и направата на портоветѣ ще ста-
натъ по единъ отъ слѣдующитѣ два начина: а) или по стопански
начинъ (режия); б) или отъ общъ прѣдприемачъ.

Чл. 6. Ако направата на линиитѣ се приеме по стопански
начинъ, земленитѣ работи, за платното на пѣтя, ще се извършатъ
отъ войската и отъ населението на ония окръжи, прѣзъ които

линията ще минава; другитѣ же искусствени съоръжения и сгради, както и доставката на нужнитѣ материали, ще се отдаватъ на прѣдприемачи, съгласно закона за публичнитѣ търгове.

Чл. 7. На всѣки даноплатецъ отъ пѣтната повинностъ, прѣзъ окръга на когото минава линията, се налага дѣсетъ (10) дневна пѣтна повинностъ за построяването на тая линия. Този данѣкъ се събира и изплаща съгласно закона за пѣтната повинностъ.

Чл. 8. Частнитѣ имоти, които ще минатъ подъ линията, се отчуждаватъ и изплащатъ отъ окръжията; а общинскитѣ и държавни притежания се отстъпватъ безплатно.

Чл. 9. Постройката, чрѣзъ общъ прѣдприемачъ, ще стане на основание закона за публичнитѣ търгове и върху плановѣтъ, профилитѣ надѣлжъ и поемнитѣ условия. Търга за възлагание прѣдприятието на прѣдприемачъ се утвърждава отъ Нар. Събрание.

Чл. 10. Какъвто и да бѣде начина, употребенъ за построяването, правителството, посредствомъ М-ството на Финанситѣ, ще упражнява въ техническо и финансово отношение точенъ и постояненъ контролъ въ всичко, що се отнася до построяването и експлоатацията на линиитѣ Ямболъ—Бургасъ и Кюстендилъ—София—Руссе и портоветѣ Варна и Бургасъ. Слѣдъ построяването на горнитѣ линии ще се построи и допълнителната линия Ямболъ—Сливенъ.

Чл. 11. Личния съставъ за надзора на постройката, както и заплатата му, се опредѣлятъ отъ Министерския Съвѣтъ и се изплащатъ отъ суммитѣ ассигновани за направата на линиитѣ и портоветѣ.»

Т. Кировъ: Г-да прѣдставители! Нѣма да говоря за никакво измѣнение, защото не съмъ направилъ прѣдложение, за това само ще искамъ г-нъ М-стръ на Финанситѣ да обясни, какво се разбира тукъ въ чл. 6 отъ думитѣ: «отъ войската:» Да ли се разбира, че само пионеритѣ ще работятъ, или въобще войницитѣ? Ако е въобще войската, това не е на своето мѣсто.

Секр. Юр. Симеоновъ: Не мож да се съгласа съ прѣдложението на г-на Кирова, защото той трѣбваше да го направи при второто четение, и за това моля да се остави безъ послѣдствие.

М-ръ Саллабашовъ: Азъ мисля, че тоя въпросъ е отъ компетенцията на г-на Военний М-стръ. Изобщо като се казва, че войската ще помага, то се разбира въ пионеритѣ, но най-сетнѣ то е отъ компетенцията на г-на Военний М-стръ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува закона изцѣло. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

На днешенъ редъ иде законопроекта за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 5902 лева.

Г-нъ секретарьтъ ще прочете отношението и законопроекта.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Министерство на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла . . . No. 11614. Ноемврий 28-й день 1888 год. г. София.

До Г-на Прѣдсѣдателя на V-то Обик. Нар. Събрание.

Съ отношението си отъ 16-й того No. 35,791, Г-нъ М-стрьтъ на Финанситѣ, възъ основание чл. 32 отъ закона за отчетността по бюджета, даде своето съгласие, за да се изиска отъ Нар. Събрание единъ свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 5902 лева, за доисплащане расходи, станъли за смѣтка на бюджетитѣ за 1886 и 1887 год., а Негово Царско Височество благоволи да

одобри доклада ми подъ No. 11338, за да се внесе по тоя прѣдмѣтъ законопроектъ въ настоящата сесия на Нар. Събрание.

Като испращамъ съ настоящото по единъ прѣписъ отъ рѣченнитѣ отношения No. 35791 и докладъ No. 11338, имамъ честь да Ви помоля, г-не Прѣдсѣдателю, да прѣдложите на почитаемото Нар. Събрание, за да вотира този кредитъ, съгласно тукъ приложенъ законопроектъ и то, ако е възможно въ едно отъ най-близкитѣ свои засѣдания, понеже разносикитѣ, които има да се изплащатъ за смѣтка на бюджета за 1886 година, могатъ да се истеглюватъ отъ ковчежничеството само до конецътъ на Декемвр. мѣсець и г., а извършването формалноститѣ по прогласяване на законътъ и отпущанието разносикитѣ, трѣбва да се изпълнятъ по-рано.

М-стръ на Вѣтрѣшн. Дѣла: (Подп.) С. Стамболовъ.

Главенъ Секретарь: (Подп.) П. Лукановъ.

Счетоводитель: (Подп.) Головановъ.

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 5902 лева.

Чл. 1. Разрѣшава се на М-ството на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ петъ хиляди деветстотинъ и два лева.

Чл. 2. Поменжитѣ 5902 лева да се отнесжтъ къмъ § 2 на бюджета за 1887 год. 1340 лева и 50 ст.; къмъ § 19 отъ сжщия бюджетъ 3823 лева и 30 стот.; къмъ § 54 отъ сжщия бюджетъ 105 лева и 40 стот.; къмъ § 65 отъ сжщия бюджетъ 380 лева и 80 стот. и къмъ § 74 на бюджета за 1886 година 252 лева.

М-стръ на Вѣтрѣшн. Дѣла: (Подп.) С. Стамболовъ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема тоя законопроектъ по принципъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Народното Събрание да стане второто четение? (Гласове: Сега).

Който не приема сега да стане второто четение на законопроекта, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 5902 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува заглавието. Който го не приема така, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 1. Разрѣшава се на М-ството на Вѣтрѣшнитѣ Дѣла свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ петъ хиляди деветстотинъ и два лева.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 1, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 2. Поменжитѣ 5902 лева да се отнесжтъ: къмъ § 2 на бюджета за 1887 год. 1340 лева и 50 ст.; къмъ § 19 отъ сжщия бюджетъ 3823 лева и 30 ст.; къмъ § 54 отъ сжщия бюджетъ 105 лева и 40 ст.; къмъ § 65 отъ сжщия бюджетъ 380 лева и 80 ст.; и къмъ § 74 на бюджета за 1886 година 252 лева.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 2, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-нъ секретарьтъ ще прочете изложението на мотивитѣ и законопроекта, чрѣзъ който г-нъ М-стрьтъ на Финанситѣ иска единъ свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 229 лева.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТѢ

за свърхсмѣтния кредитъ отъ 229 лева.

Г-нъ Т. Пазарджикский окръженъ управителъ съ рапорта си отъ 25 Юний 1888 г. подъ No. 7253, като прѣдставлява една смѣтка на сума 229 лева въ повѣренното ми Министерство, моли го да се распореди за отпущание на горната сума за исплащание съдържанието на измѣрвачитѣ: Иванъ Пиперковъ и Пв. Гешеновъ за измѣренитѣ отъ тѣхъ лозя въ Пещерската околия.

Но тъй като прѣдвидения за тая цѣль въ бюджета за 1887 година по Глава VI, § 41 кредитъ нѣма толкова остатки, за да се взематъ отъ сключени упражненія по установения редъ, то на основание чл. 95 отъ закона за отчетността по бюджета, честь имамъ да моля г-да народнитѣ прѣдставители, за да ми се разрѣши горната сума.

г. София, 14 Декемврий 1888 год.

Министръ на Финанситѣ: Пв. С. Саллабашевъ.»

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 229 лева.

Чл. 1. Разрѣшава се на Министра на Финанситѣ свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 229 лева за исплащание възнаграждението на двама измѣрвачи на лозята въ Пещерската околия.

Чл. 2. Тоя кредитъ да се отнесе къмъ бюджета за текущата 1888 година подъ особенъ параграфъ.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема тоя законопроектъ по принципъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане второто четение на тоя законопроектъ? (Гласове: Сега). Който не приема сега да стане второто четение на законопроекта, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 229 лева.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува заглавието. Който не го приема, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 1. Разрѣшава се на М-стра на Финанситѣ свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 229 лева за исплащание възнаграждението на двама измѣрвачи на лозята въ Пещерската околия.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 1-й, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 2. Тоя кредитъ да се отнесе къмъ бюджета на текущата 1888 година подъ особенъ параграфъ».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 2-й, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-нъ секретарьтъ ще прочете отношението отъ г-на М-стра на Просвѣщението, съ което испраща едно прѣдложение за отпущание 80.000 лева.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«М-рство на Народното Просвѣщение. No. 9.429. Декемвр. 17-й день 1888 год. гр. София.

До г-на прѣдсѣдателя на V-то Обикновено Нар. Събрание.

Споредъ вотирания отъ Нар. Събрание законъ за пенсиитѣ, въ бюджета на М-вото на Просвѣщението ежегодно се прѣдвижда по едно количество кредитъ за раздаване пенсии и помощи на учители, и то до тогава, до когато вложенитѣ въ Българ. Нар. Банка 200.000 лева и одържанитѣ отъ платитѣ на учителитѣ проценти почнатъ да принасятъ такава лихва, която да бѣде въ състояние да исплаща пенсионираниитѣ учители. Но понеже въ бюджета за 1889 год. не се прѣдвидя подобенъ кредитъ, а пакъ отъ 1-й Януарий нататъкъ ще има, възъ основание на закона, да се раздаватъ отъ страна на М-вото пенсии, то имамъ честь да по-моля Нар. Събрание да разрѣши за тая цѣль единъ допълнителенъ кредитъ отъ 80.000 лева, който да се прибави къмъ бюджета на същото М-рство за идущата година, каквото да бѣде възможно да се приложи въ дѣйствиѣ закона за пенсиитѣ.

При това, считамъ за нужно да прибавя, че прѣдвидения въ бюджета за 1889 год. кредитъ отъ 200.000 лева за пенсии на учителитѣ, ще служи за основенъ фондъ, който споредъ сѣщия законъ нѣма да се употребява за цѣльта, до когато не почне да принася, заедно съ одържанитѣ проценти отъ платкитѣ на учителитѣ, такава лихва, каквато е потребна за исплащание пенсиитѣ.

Министръ на Нар. Просвѣщение: (Подп.) Г. Живковъ.

Началникъ на отдѣлението: (Подп.) И. Д. Шишмановъ.

Счетоводителъ: (Подп.) Ив. Никитовъ.

„ПРѢДЛОЖЕНИЕ

за допълнителенъ кредитъ отъ 80.000 лева, който да се прибави къмъ бюджета на М-рството на Просвѣщението за финансовата 1889 год.

Чл. единъединственъ. За раздаване пенсии и помощи на учители прѣзъ 1889 год., съгласно закона за пенсиитѣ, отпуща се допълнителенъ кредитъ отъ осемдесѣтъ хиляди (80.000) лева, който да се прибави къмъ бюджета на М-вото на Просвѣщението за същата година».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема по принципъ това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане второто четение на това прѣдложение? (Гласове: Сега). Който не приема сега да стане второто четение на прѣдложението, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за допълнителен кредитъ отъ 80.000 лева, който да се прибави къмъ бюджета на М-рството на Просвѣщението за финансовата 1889 год.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува заглавието. Който не го приема, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. единственъ. За раздаване пенсии и помощи на учителитѣ прѣзъ 1889 год., съгласно закона за пенситѣ, отпуска се допълнителен кредитъ отъ осемдесетъ хиляди (80.000) лева, който да се прибави къмъ бюджета на М-вото на Просвѣщението за същата година».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 1-й, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

По реда си иде законопроекта за опрѣдѣление патентовото даждие прѣзъ 1889 година.

Г-нъ секретаръ ще прочете изложението на мотивитѣ и законопроекта.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЪ

върху законопроекта за опрѣдѣление патентовото даждие за 1889 година.

Съ закона отъ 17 Декемврий 1887 година, утвърденъ отъ Негово Царско Височество, съ указъ подъ No. 263, се разрѣши за текущата 1888 год. да останжтъ сжщитѣ оклади отъ патентовото даждие, които бѣха опрѣдѣлени прѣзъ 1885 год. за Сѣверна България, и прѣзъ 1886 година за Южна България, на основание закона за патентитѣ отъ 31 Януарий 1885 година; слѣдователно за идущата 1889 год. трѣбва да стане ново опрѣдѣление на тия оклади. Тѣй като Нар. Събрание не ще може да разгледа прѣзъ настоящата сессия прѣдставения му отъ мене законопроектъ за патентитѣ, то моля, окладитѣ отъ патентовото даждие, които споредъ закона отъ 17 Декевр. 1887 год. иматъ сила за 1888 год. да останжтъ сжщитѣ и за идущата 1889 год.

Ст. София, 9 Декемврий 1888 год.

Министръ на Финанситѣ: Г. Д. Начовичъ.

„ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за опрѣдѣление патентовото даждие прѣзъ 1889 г.

Чл. единственъ. Окладитѣ отъ патентовото даждие, които, споредъ закона за това даждие отъ 17 Декемврий 1887 година, иматъ сила за 1888 год., да останжтъ сжщитѣ и за 1889 год.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема тоя законопроектъ по принципъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане второто четение на законопроекта? (Гласове: Сега). Който не желае, сега да стане второто четение на законопроекта, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за опрѣдѣление патентовото даждие прѣзъ 1889 г.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува заглавието. Който не го приема, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. единственъ. Окладитѣ отъ патентовото даждие, които, споредъ закона за това даждие отъ 17 Декемвр. 1887 год., иматъ сила за 1888 год., да останжтъ сжщитѣ и за 1889 година».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема членътъ, както се прочете отъ г-на секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане третото четение на тоя законъ? (Гласове: Сега).

Д-ръ М. Цачевъ: Нѣма нужното число прѣдставители, за да бѣде Събранието законно. Тукъ не присѣствуватъ повече отъ 140 души.

П. Славковъ: Азъ мисля, г-да прѣдставители, че утрѣ трѣбва да стане третото четение на тоя законъ. (Гласове: Утрѣ засѣдание нѣма).

Прѣдсѣд.: Приема ли Нар. Събрание да стане третото четение на закона за патентовото даждие днесъ? (Гласове: Приема). Който не приема, днесъ да стане третото четение на закона, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за опрѣдѣление патентовото даждие прѣзъ 1889 г.

Чл. единственъ. Окладитѣ отъ патентовото даждие, които, споредъ закона за това даждие отъ 17 Декемв. 1887 год., иматъ сила за 1888 год., да останжтъ сжщитѣ и за 1889 година».

Прѣдсѣд.: Който не приема прочетения законъ изцѣло, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

По реда си иде доклада на бюджетарната комиссия.

Г-нъ докладчикъ има думата.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«Върховна Смѣтна Палата. Глава I. Личенъ съставъ. § 1. За съдържание личния съставъ на Върховната Смѣтна Палата 1 прѣдсѣдатель 7.200 л. 6 съвѣтници по 5.580=33 480 л. 1 секретаръ 4.200 л. 1 подсекретаръ 3.600 л. 9 докладчици I степенни по 3.600=32.400 л. 9 докладчици II степенни по 3.000=27.000 л. 9 докладчици III степенни по 2.700=24.300 л. 4 Книговодители по 2.400=9.600 л. 1 архиваръ 3.000 л. 2 помощници на архиваря по 1.800=3.600 л. 1 регистраторъ 2.160 л. 1 помощникъ на регистратора 2.800 л. За писари и расилни *) 16.200 л.».

Комиссията е приела тоя членъ, както го прочетохъ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 1, като се прочете отъ г-на докладчикъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

*) Писаритѣ при Върховната Смѣтна Палата, както и ония при Министерствата, се подраздѣлятъ на три разряда. На I разряднитѣ се плаща по 1.500 лева, на II разряднитѣ = 1.200 л., а на III разряднитѣ — по 900 л. годишно, и на расилнитѣ — по 900 л. годишно.

«§ 2. 12 Привременни докладчици за привършване смѣтитъ отъ миналитъ години по 2.700=32.400 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 2, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«§ 3. За писменни принадлежности и отпечатване доклада 6.500 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 3, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«§ 4. За отопление и освѣтление 3.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 4, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«§ 5. За наемъ помѣщение (врѣмenni) 12.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 5, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«§ 6. За купуване и поправка мобили 2.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 6, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«§ 7. За облѣкло на расилнитъ 500 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 7, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«Глава II. § 8. Запазенъ кредитъ за допълнителни и извънрѣдни кредити 4% отъ общия сборъ (врѣмenni) 8.997 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 8, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Ще се гласува изцѣло бюджета на Върховната Смѣтна Палата. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

По редътъ си иде бюджета за расходитъ на Върховното Правителство.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«Върховно Правителство. Глава I. § 1. Цивилната листа на Н. Ц. В. Българский Князь 600.000 л. Добавочни 90.800 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 1, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«Глава II. § 2. За канцелярията на Негово Царско Височество, за пътешествия, командировки, телеграмми, освѣтление и отопление двореца и поправка мобили 300.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 2, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«Глава III. Народното Събрание. § 3. За съдържание на Народното Събрание 580.000 л. Прѣдставителни на прѣдсѣдателя 3.000 л.».

Къмъ тоя § комиссията прибави на двамата подпрѣдсѣдатели за прѣдставителни по 1.500=3.000 л.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 3, както се прочете отъ г-на Докладчика, съ прибавката къмъ него, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«Глава IV. М-стерский Съвѣтъ. § 4. За съдържание личный составъ на Министерский Съвѣтъ. 1 Прѣдсѣдатель 3.000 л. 1 главенъ секретаръ 7.200 л. 1 подсекретаръ 4.800 л. 1 архиваръ-регистраторъ 1.800 л. За писари и разсиленъ 3.600 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 4, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. П. Вълнаровъ: (Чете):

«Вещественни расходи § 5. За писменни принадлежности, освѣтление, отопление, телеграмми, облѣкло на разсилния и други дребни разноси 1.300 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 5, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Ще се гласува изцѣло бюджета на Върховното Правителство. Който не го приема да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

По редътъ си иде бюджета за Държавнитъ Дългове.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Държавни дългове. Глава I. Касса за погашение държавнитъ дългове. § 1. За окупационния дългъ на руското правителство припадающата се часть за 1889 год. (врѣмenni) 2,100.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 1, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 2. За погашение на стария Румелийски дългъ (врѣмenni). 500.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 2, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 3. За исплащание 1-та серия отъ съкровищнитъ бонове (ст. I отъ указътъ No. 123 отъ 23 Юний 1888 г.) (врѣмenni) 3,180.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 3, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 4. За погашение на облигационния заемъ отъ 1888 год. съ 6%, направенъ на основание закона отъ 11 Юлий 1886 год. (врѣмenni) 233.500 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 4, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Глава II. Данъ, пенсии, и помощи. § 5. За исплащане на В. Порта данъта за Источна Румелия прѣзъ 1889 год., опредѣлявана споредъ дохода 2.951.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 5, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 6. За инвалидни пенсии 100.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 6, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 7. За пенсии на поборниците 88.930 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 7, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 8. За пенсии и помощи на прѣстарели учители и тѣхнитѣ домочадия 85 520 л.»

М-ръ Живковъ: Г-да прѣдставители! Азъ ще прѣдложа въ тоя параграфъ да стане това измѣнение: Суммата 85.520 лева да се смали съ 30.606 лева. Азъ съмъ направилъ справка, отъ която излиза, че М-ството на Финансите има да исплаща пенсии, които възлизатъ на суммата 54.913 лева и 50 ст. За напрѣдъ пенсийтъ нѣма да влизатъ въ бюджета на М-ството на Финансите, а на М-ството на Просвѣщението, и за туй нѣма защо да се прѣтоварва бюджета. Тѣй щото въ тоя параграфъ да останатъ 54.913 лева и 50 ст. (Гласове: Прието). Азъ мисля, че г-нъ М-рътъ на Финансите ще се съгласи съ това и Нар. Събрание ще го приеме.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 8 съ направеното измѣнение отъ г-на М-ра на Просвѣщението, т. е. суммата 85.520 лева да се намали на 54.913 лева и 50 ст. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 9. За пенсии на разни духовни лица, свѣщенници и свѣщеннически вдовици 8.808 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 9, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Глава III. Лихви и други разности за заемитѣ. § 10. За лихви на Банкъ Оттоманъ, за заемътъ направенъ отъ бившето Источно Румелийско правителство, за 1889 година (врѣмenni) 232.646 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 10, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 11. За лихви за дългътъ къмъ бившия князь Александър I, за 1889 година (врѣмenni) 60 000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 11, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 12. За лихви на облигационния заемъ отъ 1888 г. (ст. III отъ указътъ No. 123 отъ 23 Юний 1888 година) по купо-

нитѣ отъ I-й Февруарий и I-й Августъ 1889 година (врѣмenni) 2,806.650 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 12, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 13. За коммисионна на банкеритѣ Г. г. Робартъ Любокъ & Сие, въ Лондонъ $\frac{1}{4}\%$ за суммитѣ, които ще исплатятъ прѣзъ 1889 г. (за I-та серия съкровищни бонове, за лихвеннитѣ купони и за погашение на лихвеннитѣ облигации) съгласно контракта и за конверсията по $\frac{1}{8}\%$ възнаграждение (врѣмenni) 74.023 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 13, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 14. За непрѣдвидени разности (съгласно чл. 13 отъ контракта съ банкеритѣ Г. г. Робартъ, Любокъ & Сие, въ Лондонъ) (врѣмenni) 2.500 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 14, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Глава IV. § 15. За исплащане на В. Порта и на Баронъ Хирша право за желѣзо-пътната линия Вакарелъ — Бѣлово (врѣмenni) 139.500 л.»

Д-ръ М. Цачевъ: Г-да прѣдставители! Азъ може да не съмъ присѣствувалъ и не зная, да ли вий приехте нѣкоя конвенция за исплащане на Високата Порта и Баронъ Хирша правото на желѣзно-пътната линия Вакарелъ — Бѣлово. На какви основи почива тая конвенция, да ли е това лихва, азъ не знамъ. Азъ виждамъ тукъ, че сега се вотира една сума — сума, която прѣдрѣшава въпросътъ, защото, може би, конвенцията, която трѣбваше да се разгледа отъ Нар. Събрание, може да я намѣратъ г-да народнитѣ прѣдставители невинодна за Българската държава. За това азъ желая г-нъ М-рътъ на Финансите да благоволи да ми каже, каква е тая конвенция, кога е сключена, за какво ще се плащатъ тѣзи пари, за да зная и азъ.

М-ръ Стамболовъ: Г-да прѣдставителитѣ не сж да не знаятъ, че Българското Правителство, когато щеше да се отстъпи линията Вакарелъ — Бѣлово на компанията Виталисъ, протестира и каза на Турското Правителство, че то не може да позволи да се дава линията на чуждо дружество и заяви още, че то е готово да плаща суммата, която компанията Виталисъ е била длѣжна да плаща, споредъ контракта. Мене ми се струва, че на да ли ще се намѣри нѣкой да ни осжда за тая наша постѣпка, защото ний съ това сме искали да запазимъ интереситѣ на народа. До сега не сме плащали нищо на Портата за тая линия, но ако Портата каже, че приема нашето прѣдложение, ний ще внесемъ тия пари. Сключена конвенция нѣма, но за тѣзи конвенция, за която се говори тука, сме въ прѣговори; що се кесе съ Баронъ Хирша, отъ него пъкъ искаме да отстъпи линията между Саранъ-Бей и Бѣлово и сега се намираме въ споразумение, което още не се е свършило, и исканий кредитъ въ бюджета е за въ случай ако стане споразумението.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 15. Който не го приема, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Ще се гласува изцѣло бюджета за държавнитѣ дългове. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

М-ръ Саллабашевъ: Тѣй като уважаемото Нар. Събрание прие единъ законъ за дѣсятъчния налогъ, то естествено излиза, че се пораждатъ тукъ извънредни разноси, които не сж прѣдвидени въ расходния бюджетъ. Азъ моля прочее да отпусне уважаемото Нар. Събрание единъ кредитъ отъ единъ милионъ лева по надзора за дѣсятъка и исплащанието на прѣнасянието му, които да се впишатъ въ четвъртата глава на бюджета по М-ството на Финанситѣ. (Гласове: Приема се).

Прѣдсѣд.: Ще се гласува прѣдложението на г-на М-ра на Финанситѣ, да се отпуснатъ единъ милионъ лева кредитъ за надзора по дѣсятъка и исплащанието на прѣнасянието, която сума да се впише въ бюджета на М-ството на Финанситѣ. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

По реда си иде бюджетно-проекта за приходитѣ. — Г-нъ докладчикътъ има думата.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Глава I. Данъци. а) Прями. § 1. Поземеленъ налогъ вмѣсто дѣсятъкъ 15,800.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 1, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 2. Налогъ върху лозята (по 3 лева на дюлюмъ) 2,400.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 2, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 3. Налогъ върху недвиж. имоти (емлякъ) 4,500.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 3, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 4. Налогъ върху наемната стойностъ на недвижимитѣ имоти (иджаръ) 200.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 4, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 5. Бегликъ (налогъ на овцитѣ по 60 ст. и на козитѣ по 1 левъ) 5,650.000 л.»

Д. Кознички: Мене ми се струва, г-да прѣдставители, че за беглика има специаленъ законъ, които казва, че се взема на овцитѣ по 60 и на козитѣ по 80 стотинки. Тукъ струва ми се, че е станѣла нѣкоя печатна погрѣшка; но ако това е нарочно, азъ не разбирамъ, какво сж виновни тия български граждани, които иматъ само кози, да плащатъ повече, отъ колкото сж плащали до сега. Ако е въпроса да се увѣличи цифрата, трѣбва да се увѣличи на всичкитѣ, на основание на закона.

Н. Шивачевъ: Право каза г-нъ Кознички, но азъ бихъ молилъ, г-на Министра, да обясни, да не би да е това погрѣшка; ако това е погрѣшка, да се поправи, защото щомъ практиката по

закона е показала, каква е най-голѣмата сума, то нѣма тия думи които сж турени въ скобки да фигуриратъ.

М-ръ Стамболовъ: Г-да прѣдставители! Нѣма съмнѣние, че мнозина отъ нашитѣ скотовѣдци се занимаватъ съ вѣждане, кози и съмнѣние нѣма, че козата е едно отъ тия животни, които най-много възнаграждаватъ тоя, който я храни: една коза дава приходъ отъ 20—30 гроша. Отъ друга страна обаче козитѣ твърдѣ много врѣдятъ на горитѣ и, въобще по другитѣ мѣста, гдѣто охратата сж оцѣнили ползата отъ горитѣ, тѣхното вѣждане е запрѣтено. Азъ ще ви кажа, че въ нашата съседна земя, Ромѣния, има единъ мутавчийски дукань, който работи козина и тоя челоуѣкъ не може да намѣри изъ цѣлата Влашка земя толкова козина, колкото му трѣбва да работи и е принуденъ да купува отъ България. Всѣки отъ васъ ще се съгласи, че козитѣ сж врѣдни за горитѣ и въобще за общата икономия за страната. Но такова скотовѣдство съществува въ насъ и мене ми се струва, че постъпенно ний трѣбва да увѣличиме беглика върху козитѣ, за да може тая индустрия да се унищожи, защото за насъ да има гори е по-необходимо, отъ колкото да има кози. Ето на какво основание Министер. Съвѣтъ е увѣличилъ беглика на козитѣ отъ 80 ст. на 1 левъ. (Гласове: Да се гласува).

Ат. Насалевски: Г-да прѣдставители! Още при третото Обик. Нар. Събрание, когато се гласуваше закона за беглика за овцетѣ и козитѣ, мисля повдигна се въпроса да се плаща по 1 левъ на козитѣ и по 60 ст. на овцетѣ, но не се прие. Сега почитаемото правителство казва, че тѣй като козата давала за 30 гр. приходъ, трѣбвало да се увѣличи беглика на 1 левъ. Азъ не знамъ, какъвъ е тоя приходъ. Да продадѣтъ козината на мѣсто свила, пакъ нѣма да се искава толкова пари, а пакъ отъ млѣкото на една коза може да се искава най-много 5—6 оки сирене, което се дава по единъ грошъ. Отъ друга страна трѣбва да помнимъ, че има такива камънисти мѣста, гдѣто не може да се чуватъ нито овци, нито говеда и хората хранятъ по 30—40 кози, да се прѣпитаватъ. Азъ мисля, че не е право да отнѣмемъ на хората срѣдствата за прѣпитание и за туй мисля, че трѣбва да се остави, както бѣше въ стария законъ. Ако е въпроса за взимание много пари, тогасъ защо да не туримъ за свинето да се взима повече бегликъ, когато отъ една свиня излиза 150 оки сланина, освѣнъ мѣсото. А колкото за горитѣ правителството може да има контролъ, за да не се опустошаватъ.

За това азъ бихъ помолилъ почитаемото правителство да се съгласи съ това и да се прѣкратятъ дебатитѣ. Ако ли правителството не се съгласява, нѣка рѣши както ще.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Насалевски, прѣдлагате ли 14 членъ?

Ат. Насалевски: Оттеглямъ прѣдложението си за прѣкращение дебатитѣ.

Д-ръ Цачевъ: Г-да прѣдставители! Нѣка ми бѣде позволено, да не можъ да се съглася съ г-на М-стра Прѣдсѣдателя, защото ако можъ, това ще каже, че азъ не зная отъ гдѣ влизатъ паритѣ въ Българската хазна. Вий знаете, г-да прѣдставители, че ний индустрия нѣмаме. Главния приходъ на България е земледѣлието. Официалния артикулъ на прихода, ако прѣгледате статистиката на митницитѣ, ще видите, че сж кожитѣ, които костуватъ повече отъ 3,000.000 лева. Слѣдователно, търговията съ кожитѣ е единъ артикулъ, отъ когото Българскитѣ граждани всѣка година печелятъ отъ 3—4 милиона лева. Г-да прѣдставители, ако вий се

съгласите да умножите данъка на козитѣ, вий ще лишите Българ. държава отъ тия 3—4 милиона лева, които влизатъ отъ продажбата на ерешки кожи, на които се дава прѣдпочитание даже и отъ анадолскитѣ.

За това азъ моля г-на М-стра-Прѣдсѣдателя да се съгласи съ мене, да остане налога на козитѣ както е въ закона, сир. 80 ст., за да не се унищожи и тоя малъкъ приходъ, който имаме.

Ив. Стойновъ: Искерпанъ е въпроса. Прѣдладамъ 14 чл.

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание да се говори още по тоя въпросъ? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори, да си вдигне ржката. (Меншество). Нѣма да се говори. Ще се гласува § 5, както се прочете отъ г-на докладчика. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 6. Серчимъ (налогъ на свинетѣ по 60 ст.) 250.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 6, както се прочете отъ г-на докладчика. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 7. Пътна-повинность 1,200 000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 7. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 8. Патентовъ налогъ 1,300.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 8, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 9. Патентъ за право продаване тютювъ 240.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 9, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 10. Патентъ за право прод. спиртни пития 650.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 10, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«б) Мита и акцизи. § 11. Мита отъ вносни стоки 6,200.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 11, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 12. Мита отъ износни стоки 450.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 12, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 13. Магазинажъ, пломби, такси и пр. 80.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 13, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 14. Акцизъ отъ суровий мѣстенъ тютювъ (мурурие) 600.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 14, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 15. Акцизъ отъ иностраненъ тютювъ 8.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 15, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 16. Право за фабрикация на пиво, ракия, вино и пр. 350.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 16, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 17. Фабрикуване на тютювъ (бандероли) 2,700.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 17, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 18. Излишъкъ на тютюня (су-фазлж) 12.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 18, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 19. Акцизъ отъ новопроизведената солъ въ Балчикъ (по 6 л. на всѣки 100 оки) 60.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 19, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«в) Берии. § 20. Отъ съдебни мита 150.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 20, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 21. Отъ канцелярски мита 62.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 21, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 22. Отъ крѣпостни мита 160.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 22, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 23. Отъ актови мита 124.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 23, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 24. Отъ написание, регистриране обязательства, полици и др. подобни 15.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 24, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 25. Отъ засвидѣтелствувания, справки, прѣписи и др. подобни 100.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 25, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 26. Отъ кассационни жалби оставени безъ послѣдствие (ст. 9 учр. Върх. кассац. съдъ) 10.500 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 26, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 27. Отъ гербови марки и мѣнителници 850.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 27, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 28. Отъ загранични паспорти 300.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 28, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 29. Отъ визиране паспорти, потвърждаване на печати и др. подобни въ агентствата 25.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 29, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 30. Отъ дѣсятъкъ на общински и частни гори 150.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 30, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 31. Отъ потвърждение на подписи, печати и провѣряване прѣводи въ канцелярията на М-вото на Външнитѣ Работи 6.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 31, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 32. Отъ разни берии, събирани чрѣзъ мюфтиитѣ 18.666 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 32, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 33. Отъ позволителни билети за риболовство 5.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 33, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 34. Отъ позволителни билети за ловъ 15.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 34, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 35. Отъ позволителни билети за право носение оружје 5.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 35, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Г) Глоби § 36. Отъ разни глоби, налож. отъ сѣд. 110000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 36, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 37. Отъ глоби, налагани на чиновницитѣ по всичкитѣ вѣдомства 6.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 37, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 38. Отъ глоби, събирани отъ лицата, които сж скрили имотитѣ си отъ описванието смляка 10.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 38, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 39. Отъ глоби, за нарушение закона за патентовото даждие 5.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 39, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 40. Отъ глоби, за нарушение тютюн. уставъ 20.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 40, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 41. Отъ глоби, за нарушение питейния уставъ 7.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 41, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 42. Отъ глоби, за нарушение закона за горитѣ 35.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 42, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 43. Отъ глоби, за нарушение закона за правеносение оружје 100 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 43, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 44. Отъ билети за пѣтници по желѣзницата Ц.-С.-Вакарелъ 317.036 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 44, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 45. Отъ прѣнасяние багажи и стоки по сжщата желѣзница 1.479.084 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 45, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 46. Отъ чиновницитѣ по сжщата желѣзница срѣшу отпускатитѣ сумми за обмундирование 25.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 46, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 47. Отъ разни допълнителни приходи, като: бюфети, мѣста за складове, продажба на негодни материяли, глоби, непрѣвидени и пр. и пр. по сжщата желѣзница 13.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 47, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 48. Отъ билети за пѣтници по желѣзницата Руссе-Варна 372.600 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 48, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 49. Отъ прѣнасяние багажи и стоки съ голѣма бързина по сжщата желѣзница 30.800 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 49, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 50. Отъ прѣнасяние багажи и стоки съ малка бързина по сжщата желѣзница 820.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 50, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 51. Отъ разни допълнителни приходи, като: бюфети, помѣщения, продажба на стари и други материяли и пр. и пр. по сжщата желѣзница 32.620 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 51, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 52. Отъ депешни берии 750.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 52, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 53. Отъ пощенски марки и отворени писма 420.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 53, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 54. Отъ прѣпращание вътрѣшни и международни цѣнни нецѣнни посылки, възели, коллети, парични писма и пр. 0.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 54, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 55. Отъ приемане вътрѣшни и международни цѣнни и нецѣнни посылки, възели, коллети, парични писма и пр. 20.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 55, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 56. Отъ пощенски транзитъ 110.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 56, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 57. Отъ пристанищни права 30.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 57, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 58. Отъ държавни гори 350.000 л.».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 58, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 59. Отъ земи, пасбища и ливади 160.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 59, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 60. Отъ минерални бани 15.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 60, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 61. Отъ камъни въглища 75.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 61, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 62. Отъ каменоломни 25.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 62, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 63. Отъ риболовство 254.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 63, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 64. Отъ блата, гдѣто расте камъшъ 4.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 64, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 65. Отъ смрадика 13.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 65, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 66. Отъ солта въ Анхиадо и Балчикъ 1,430.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 66, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 67. Отъ държавното земледѣлческо-практическо училище въ с. Садово (при г. Пловдивъ) ¹⁾ 37.400 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 67, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 68. Отъ държавното земледѣлческо-практическо училище при г. Руссе ²⁾ 59.400 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 68, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 69. Отъ държавната учебна занаятчийница въ с. Княжево (при г. София) ³⁾ 20.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 69, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 70. Отъ държавния чифликъ при с. Горня-Баня 2.066 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 70, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 71. Отъ произведенията на лозята при с. Сандрово (Варненский окръгъ) 10.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 71, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 72. Отъ разни цвѣтя, овощия и зеленчуци отъ градината въ г. Пловдивъ 1.000 лева».

¹⁾ Тъзи сума ще се събере:

а)	Отъ право за дипломъ отъ ученицитѣ, които ще свършатъ прѣвъ 1889 година	60
б)	Отъ продажба на полски и градинарски произведения	21.150
в)	" " " медъ и воскъ	150
г)	" " " добитъкъ	2.300
д)	" " " негоденъ работенъ добитъкъ	500
е)	" " " вълна, коприна и бубено сѣме	900
ж)	" " " млѣко, масло и сирене	1.000
з)	" " " вино и ракия	3.000
и)	" такса за съвокупления	600
к)	" продажба разни земледѣлчески издѣлия	400
л)	" продажъ кожи отъ умрѣлъ добитъкъ	140
м)	" разни глоби	200
н)	" храна на всичкитѣ добитъци и животни въ чифлика	7.000
Всичко		37.400*

²⁾ Тая сума ще се събере:

а)	Отъ продажба на полски и градинарски произведения	42.000
б)	" " " добитъкъ	7.600
в)	" " " млѣко, сирене и масло	2.000
г)	" " " вълна	560
д)	" такса за съвокупления	500
е)	" продажба разни земледѣлчески издѣлия	200
ж)	" продажъ кожи отъ умрѣлъ добитъкъ	140
з)	" разни глоби	200
и)	" храна на всичкитѣ добитъци и животни въ чифлика	6.200
Всичко		59.400*

³⁾ Тъзи сума ще се събере:

а)	Отъ продажба на издѣлия изработени прѣвъ миналитѣ години	5.000
б)	Отъ продажба на изработени издѣлия прѣвъ 1889 год.	15.000
Всичко		20.000*

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 72, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 73. Отъ правителствени здания, фабрики и проч. 115.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 73, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 74. Отъ прѣво пасение добитѣкъ 5 000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 74, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 75. Отъ проданъ на правителствени имоти 24.000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 75, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 76. За имоти безъ наследници (махлюль) 10 000 л.»

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 76, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 77. Отъ право ползуване съ вода по оризниците 36.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 77, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 78. Печалба отъ основния капиталъ на банката, съгласно чл. 3 отъ устава ѝ 500.000 лева».

Д-ръ М. Цачевъ: Азъ ще помоля г-на М-стра на Финанситѣ, да благоволи да ми каже, тукъ като е вписана печалба отъ банката $\frac{1}{2}$, 000.000 лева, ще се взематъ ли тѣзи пари отъ капиталъ на банката, или тѣ ще останѣтъ като капиталъ на банката и ще се впишатъ въ расхода на М-ство на Финанситѣ? Защото въ расхода по М-ство на Финанситѣ не видѣхъ таквози нѣщо, а вий знаете, че прѣди нѣколко врѣме гласувахме на г-на М-стра на Финанситѣ единъ кредитъ отъ 8,000.000 лева като капиталъ на банката. Ако не се запишатъ въ приходъ и расходъ, тогава ще каже, че българското правителство има право да ги истѣгли отъ банката, когато иска. Това обяснение искамъ отъ г-на М-стра на Финанситѣ, защото въ неговий бюджетъ $\frac{1}{2}$, 000.000 лева расходъ нѣма.

М-ръ Стамболовъ: Г-да прѣдставители! Банката на истина е едно учреждение самостоятелно, но въ сѣщото врѣме то е и учреждение държавно. Това, което се дава на банката, пише се въ расходъ. Тѣй минѣлата година се мина въ расходъ тая сума, която иска г-нъ М-стра на Финанситѣ. Сега туй, което произвежда банката, е вложено пакъ въ приходъ и ще се прѣдстави идущата година, да се мине въ расходъ.

Д-ръ М. Цачевъ: Това, което каза г-нъ М-стръ Прѣдсѣдатель, не е толкова справедливо, защото, г-да прѣдставители, не ме принуждавайте да кажа, че бюджета не е толкова точенъ. Но, г-да прѣдставители, щомъ тукъ фигурира приходъ $\frac{1}{2}$, 000.000 л. отъ банката, трѣбва непременно да се впише въ расходъ на Министертвото на Финанситѣ, защото иначе бюджета ще бѣде неправиленъ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 78. Който не го приема, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 79. Отъ спомоществования за «Държавенъ Вѣстникъ» 49.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 79, както се прочете отъ г-на докладчика. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 80. Отъ публикуване въ «Държавенъ Вѣстникъ» 51.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 80 ѝ, както се прочете. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 81. Отъ държавната печатница 500.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 81-й, както се прочете. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 82. Отъ продаване публикации на статистическото бюро 1.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува § 82-й, както се прочете. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 83. Отъ продажба на бубено сѣме 1.500 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 83-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 84. Отъ лѣчение болни съ плата и продаване цѣрове въ болниците 20.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 84-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 85. Отъ заплата на своекошци ученици при държавнитѣ пансион и специалнитѣ училища*) 52.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 85-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Глава IV. Случайни постъпления. § 86-й. Отъ разни случайни по сѣдебната часть 20.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 86-й, както се прочете отъ г-на докладчика, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 87. Отъ разни случайни по телеграфо-почтенското управление 5.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 87-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 88. Отъ бегликъ на вкарани въ Княжеството овци и кози или изнесени вънъ, прѣди прѣброиванието имъ 55.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 88 ѝ, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

*) Отъ специалнитѣ училища ще постъпятъ: отъ Садово, за 20 ученика по 300 л. 6.000 лева; отъ Руссе, за 10 ученика по 300 л. 3.000 лева; отъ Княжево, за 60 ученика по 300 л. 18.000 лева.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 89. Отъ серчимъ на вкарани въ Княжеството свине или изнесени вънъ, прѣди прѣброяванието имъ 400 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 89-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 90. Отъ откупъ мюсюлмани отъ военна повинность 965.500 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 90-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 91. Отъ нарушение контракти по прѣдприятия 5.000 л».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 91-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 92. Отъ стойността и правото на абониранитѣ чрѣзъ телегр.-пощен. станции, мѣстни и странни вѣстници 25.000 л».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 92-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 93. Отъ проданъ на конфискувани тютюни и спиртни пития 1.200 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 93-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 94. Отъ проданъ на конфискуванъ дървенъ материалъ 5.800 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 94-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 95. Помощи отъ частни лица за поддържане учебни заведѣния 5.280 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 95-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 96. Отъ новонастѣненитѣ сръбърни левове 8.000.000 л».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 96-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 97. Повърнати сръщу расходванитѣ сумми за пжтни, дневни и други сѣдебни разноси по углавни и граждански дѣла (ст. 990—1.007 и 987—988 отъ Врѣмоннитѣ Сѣдебни Правила) 2.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 97-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 98. Отъ условно постѣпившитѣ 25.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема § 98-й, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«§ 99. Отъ разни непрѣдвидени 1.200.000 лева».

Н. Шивачевъ: Азъ, г-да прѣдставители, дадохъ едно прѣдложение, подписано отъ 10 души, на бюрото за измѣнение на § 5. Азъ имахъ честта да заявя и по-рано, че по сѣществующитѣ закони у насъ се плаща по 80 ст. за бегликъ на коза. Да ли трѣбва да се плаща по 80 ст. или по повече, или по-малко, то

е прѣдмѣтъ на извѣстенъ законъ. До когато този законъ сѣществува у насъ, ний нѣмаме право да налагаме повече отъ 80 ст. бегликъ на кози. Що се касае до мотивитѣ на г-на М-ра Прѣдсѣдателя, които той иска, имамъ да кажа, че до когато не ни се даде единъ законопроектъ, да отмѣнимъ сѣществующий по това законъ, до тогасъ ний не можемъ да туримъ въ бюджета, че ще се плаща по 1 левъ, защото тогасъ всѣки бѣлгарски гражданинъ ще може да ви каже, че има законъ, който е още въ сила, споредъ който трѣбва да се плаща по 80 ст., а не 1 левъ на коза. Всѣки единъ законъ, споредъ теорията на нѣкои бивши М-стри и споредъ общата конституционна теория, трѣбва да бѣде отмѣненъ съ законъ и до когато сѣществува у насъ единъ законъ, ний нѣмаме право да облагаме козитѣ съ повече бегликъ. За това азъ моля Нар. Събрание, както и г-на М-ра на Финанситѣ, да се съгласятъ, што за козитѣ въ § 5, вмѣсто 1, левъ да се гласува 80 ст. бегликъ. Това е моето прѣдложение и моля да се гласува.

(Прѣдсѣдателското мѣсто заема подпрѣдсѣдателя г-нъ П. Славковъ).

П. Вълнаровъ: Г-да прѣдставители! Дали 1 левъ е много или малко за коза, азъ не знамъ, но ще ви кажа, че козитѣ сѣдни отъ опропастителнитѣ животни . . . (Шумъ. Тропанье). Ако тукъ има хора, които се съгласяватъ да се опропасть горитѣ, то е другъ въпросъ. (Шумъ). Ний, обаче, трѣбва да цѣнимъ високо горитѣ. Но независимо отъ това, азъ ще кажа, че у насъ, законъ да се зима по 80 ст. бегликъ за коза, нѣма. У насъ има единъ правилникъ, който не е миналъ прѣзъ камарата и, слѣдователно, ний можемъ да приемемъ сега едно узаконение, прѣкарано прѣзъ камарата. И тѣй, понеже прѣдложението на г-на Шивачева се основава на това, че имало особенъ законъ за това, азъ моля да не се взима въ внимание, понеже такъвъ законъ нѣма. (Гласове: Има. Н. Шивачевъ: Сѣжелявамъ, че не го знаешъ).

Прѣдсѣд.: Моля г-нъ Шивачева да не говори, безъ да иска дума.

Н. Шивачевъ: Извинение прося.

Ив. Стойновъ: Г-да прѣдставители! Независимо отъ въпроса, който подигна г-нъ Шивачевъ, азъ имамъ да кажа, че за да се направи прѣдложение въ камарата, има извѣстенъ законъ, който прѣдвижда, по-кой начинъ става това. Всѣки единъ вотъ на Събранието е законъ. Тукъ вий приехте прѣди малко, че трѣбова да се тури бегликъ на козата 1 левъ. Г-нъ Шивачевъ не прѣдставлява законно прѣдложение и за това азъ мисля, че нѣма си мѣстото да се туря на вотирание подигнатий отъ него въпросъ. За туй именно прѣдложението на г-на Шивачева трѣбва да се остави безъ послѣдствие и прѣдлагамъ 14 членъ.

Прѣдсѣд.: Има прѣдложение да се прѣкратятъ дебатитѣ. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Меншество). Прѣкратяватъ се дебатитѣ.

Н. Шивачевъ: Да се прочете прѣдложението ми.

Прѣдсѣд.: Върху вашето прѣдложение дебатитѣ се прѣкратаха.

Ще се гласува прѣдложението на г-на Шивачева. Който го приема, да си вдигне ржката. (Меншество). Прѣдложението на г-на Шивачева пада.

Ще се гласува исцѣло приходний бюджетъ на Бѣлгарското Княжество. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приетъ,

М-ръ Тончевъ: Г-да прѣдставители! Въ края на нашитѣ занятия въ Нар. Събрание азъ ще ви моля да изслушате прѣдложението ми за единъ доста важенъ въпросъ.

Извѣстно ви е, че откакъ сж почнали мюсюманитѣ да се изселяватъ изъ България, продаватъ имуществата си съ частни актове. 95 на стотѣ, отъ лицата, които сж купили съ частни актове имуществъ, не сж успѣли да се снабдятъ съ крѣпостни актове. Продавачитѣ, като се изселили вънъ вътѣ Българската държава, въсползували се отъ това, че у насъ сжществува единъ законъ, споредъ който частнитѣ актове не могатъ да се считатъ, че установяватъ едѣа законна продажба, и пращатъ свои пълномощници, за да си взематъ имуществата назадъ. Тѣй щото едно и сжщо имущество се продава 5 — 6 пѣти, а купувачитѣ оставатъ съ своитѣ частни актове, които всѣка минута могатъ да бждатъ непризнати отъ сждѣтъ. Казвамъ, че такива случаи има може би 95% отъ всичкитѣ продажби, които сж извършени по такъв начинъ. Моя прѣдшественникъ, като е съзнавалъ и ималъ свѣдения за всички тѣзи злоупотрѣбления, е внесълъ по този въпросъ въ Нар. Събрание два законопроекта, тѣй като случантѣ по тия продажби могатъ дѣйствително да се подвеждатъ само въ двѣ форми: едно лице, което е купило по този начинъ извѣстно имущество, или ще му се прѣдстави случай да се яви съ частний си актъ въ сжда по тѣжба, или ще има нужда да си изиска крѣпостенъ актъ, за да стане пълень притежателъ на имуществото. Както единий, тѣй сжщо и другий случай е прѣдвиденъ отъ моя прѣдшественникъ въ внесенитѣ отъ него законопроекта. Тия законопроекта не можѣха да минатъ прѣвъ Нар. Събрание и азъ, отъ желание да се помогне на населението, ако не напълно, то поне отчасти, ще ви помоля да бждете тѣй добри, щото днесъ да гласуваме и приемемъ едно прибавление къмъ чл. 34 отъ закона за нотариуситѣ, който дава право на лицата, които сж купили имуществъ съ частни актове, когато пожелаятъ да си извадятъ тапия за тѣзи имуществъ, да отидатъ прѣдъ нотариуса, и слѣдъ като прѣдставятъ удостоверение отъ общинското управление, че тѣзи имуществъ сж владѣни нѣколко години отъ тѣхъ, че сж ги купили редовно и т. н. да може нотариуса да имъ издаде крѣпостенъ актъ. Такава е смисълъта на члена, който желя да се прокара тукъ въ дадения случай. Наистина, г-да прѣдставители, че ако се приеме само този членъ, безъ да мине законопроектъ за домашнитѣ актове, то съ този членъ ще се помогне на населението само въ това отношение, че лицата, които притежаватъ подобни имуществъ, купени по частни актове, които, благодарение на щастieto имъ, не сж прѣпродадени на трети лица, ще могатъ да се снабдятъ съ крѣпостни актове. Разбира се, съ приеманieto на този законъ се прѣсича отъ деня, когато влѣзе въ сила, възможността за по-нататѣшно злоупотрѣбление, тѣй като всичкитѣ купувачи ще се въсползуватъ отъ този законъ и ще си извадятъ крѣпостни актове. Вънъ отъ това, г-да прѣдставители, че ще се създаде единъ законъ, който ще гарантира интереситѣ на населението въ подобни случаи, заедно съ този законъ нашата хазна ще има единъ добъръ доходъ, защото всѣкъ, който ще отиде съ драго сърдце да се снабди съ крѣпостенъ актъ, длѣженъ е да заплати по $\frac{1}{2}$ на $\frac{0}{100}$ отъ стойността имъ. Тѣй щото отъ една страна ще се помогне на населението да укрѣпи своитѣ имуществъ и друго ще се създаде единъ добъръ приходъ на държавата. Заради това азъ ще помоля г-да народнитѣ прѣдставители, отъ проекта за допълнение и измѣнение нѣкои членове

отъ сждебнитѣ закони да приематъ само добавлението къмъ чл. 34, което ще прочете г-нъ секретаря. Ако мислите, г-да прѣдставители, че този законъ е полезенъ, азъ ще ви помоля още сега да пристѣпимъ къмъ първото, второто и третото му четение. (Гласове: Прието). (Ржкоплѣскание).

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 34. а) Независимо отъ случантѣ на продаване, дарение, даване подъ залогъ и изобщо отчуждаване правото на собственостъ или правото за ползуване отъ недвижимъ имотъ, нотариуса или мировий сждия могатъ да издаватъ крѣпостни актове на лицата, които пожелаятъ това, слѣдъ като изпълнятъ условията прѣдвидени въ чл. чл. 34 и заблѣжката му, 50 и 51 съ заблѣжката му.

За тия актове се плаща по $\frac{1}{2}$ % за крѣпостно мито, както и другитѣ прѣдвидени въ закона за нотариуситѣ мита».

Н. Шивачевъ: Освѣтъ, г-да прѣдставители, да благодаримъ на г-на М-ра на Правосждieto за това прѣдложение, не остава нищо друго. Съ този членъ именно ще се улѣснятъ тѣзи, които отъ нужда сж си купили земя и само за това, че не сж отишли при нотариуса да се снабдятъ съ крѣпостенъ актъ, тѣзи приятели, които сж имъ продали имуществата, пращатъ свои пълномощници и си взематъ имуществата назадъ. На туй основание азъ приемамъ прѣдложението на г-на М-ра на Правосждieto, но ще го помоля въ сжщото врѣме да се съгласи да приеме и друго прѣдложение, относително домашнитѣ актове, защото ний съ приеманieto на новий членъ наистина ще помогнемъ на тия, които ще взематъ за въ бждѣще актове, но какво ще правятъ тия нещастници, на които пълномощници сж отнели имуществата? Азъ зная единъ случай, г-да прѣдставители, гдѣто единъ беденъ човѣкъ, на който най-големия капиталъ е билъ 5.000 гроша, купилъ си човѣка съ тия пари кжща отъ единъ турчинъ, зель още 5 — 6000 гроша въ заемъ, за да я направи и послѣ дохажда единъ пълномощникъ на продавача и човѣка остава подъ голото небе. Азъ вѣрвамъ, че Нар. Събрание нѣма да се съгласи да остава така хората да страдатъ и затуй азъ моля най-убѣдително г-на М-ра на Правосждieto, да се съгласи щото и другий законопроектъ, който носи заглавие «законопроектъ за извършване съ частни актове продажби на недвижими имуществъ отъ изселитѣ се мюсюмани», да се приеме и той.

М-ръ Тончевъ: Г-да прѣдставители! Слѣдъ като приемемъ чл. 34 въ първо, второ и трето четение, тогасъ ще говоримъ и за това, което прѣдлага г-нъ Шивачевъ. Така щото азъ ще ви помоля за сега да се ограничите само върху този членъ.

П. Вълнаровъ: Г-да прѣдставители! Мене ми се струва, че ако стоятъ въ члена, който разискваме, думитѣ: «крѣпостно мито», ще се докарва много пѣти при издаването актове недоразумѣние между нотариуситѣ. Заради туй азъ бихъ молилъ да се замѣни тѣзи фраза съ по-общи думи, именно: «като платятъ мито съгласно закона за нотариуситѣ».

Докл. Юр. Симеоновъ: Азъ мисля, че ний всѣ говоримъ за приеманieto по принципъ на това прѣдложение. Може мнѣнието на г-на Вълнарова да е умѣтно, но не му е сега врѣмето. (Гласове: Вѣрно!).

Прѣдсѣд.: Желаетъ ли Нар. Събрание, да се разисква още по този въпросъ? (Гласове: Не желаетъ). Който желаетъ да се говори още, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Нѣма да се говори.

Ще се гласува приемането по принципъ предложението на г-на М-ра на Правосъдието. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане второто му четение? (Гласове: Сега). Който не желае сега да стане второто четение на прибавлението къмъ чл. 34 отъ закона за нотариуситѣ и мировитѣ съдии, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 34. а) Независимо отъ случаитѣ, на продаване, дарение, даване подъ залогъ и изобщо отчуждаване правото на собственостъ или право за ползуване отъ недвижимъ имотъ, нотариуса или мировий съдия могатъ да издаватъ крѣпостни актове на лицата, които пожелаатъ това, слѣдъ като изпълнятъ условията, прѣдвидени въ чл. чл. 34 и забѣлжката му, 50 и 51 съ забѣлжката му.

За тия актове се плаща по $\frac{1}{2}\%$ за крѣпостно мито, както и другитѣ прѣдвидени въ закона за нотариуситѣ мита.

Н. Шивачевъ: Г-да прѣдставители! Г. Вълнаровъ искава желание щото намѣсто да било $\frac{1}{2}$ на $\%$, да било по общо мито. Ако знаѣше мотивитѣ, които сж ръководили г-на М-ра на Правосъдието, той щѣше да разбере, че работата не е тамъ, щото независимо отъ другото, което се прави, да се взима още и това, а работата е, да са взима по-малко мито, тъй като сега се взима 2 на $\%$. Затуй азъ бихъ молилъ да се приеме редакцията на члена тъй, както е прѣдложена отъ г-на М-ра на Правосъдието, именно $\frac{1}{2}\%$. Азъ ми се чини, че нѣма какво повече да се говори и прѣдлагамъ 14 членъ.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Шивачевъ прѣдлага да се прѣкрятъ дебатитѣ. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се да се прѣкрятъ разискванията.

Ще се гласува чл. 34 тъй, както се прочете отъ г-на секретаря. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане третото четение? (Гласове: Сега).

Н. Шивачевъ: Азъ прѣдлагамъ още днесъ да стане третото четение.

Прѣдсѣд.: Г-нъ Шивачевъ прѣдлага сега да стане третото четение на чл. 34. Който не приема това прѣдложение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете чл. 34): (Виждѣ по-горѣ).

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не го приема, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-нъ секретаръ ще прочете законопроекта за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 100.000 лева.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТѢ

върху законопроекта за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 100.000 лева.

По глава XXII, § 167 въ расходния бюджетъ на повѣренното ми Министерство за настоящата година има прѣдвидени петстотинъ хиляди (500.000) лева за разноси по насичанieto на 3.000.000 лева никелови монети. При гласуването на бюджета прѣзъ минжлата сессия на Народното Събрание се прѣдполагаше, че тая сумма ще бѣде достатъчна за отсичанieto на никеловитѣ

монети, но въ произведения търгъ за отдаване на прѣдприемачъ отсичанieto имъ, съгласно чл. 5 отъ закона за никеловитѣ монети отъ 16 Ноемврий 1887 година, тѣхното отсичанieto и доставанieto възлѣзе по 19 л. и 50 ст. 100-тѣ номанални лева, или всичко за 585.000 лева златни. Освѣнъ тая сумма ще трѣбва да се расходватъ по отсичанieto на никеловитѣ монети още около 15.000 л., така щото се оказва нужда да се разрѣши още единъ кредитъ отъ 100.000 лева, който да се прибави къмъ горѣрѣченната глава и параграфъ на текущия бюджетъ, съ който да може да се исплати цѣлата стойностъ на въпроснитѣ монети.

Прѣдъ видъ на горѣизложеното, моля ви, господа прѣдставители, да гласувате суммата, която се иска съ «законопроекта за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 100.000 лева», който имамъ честь наедно съ настоящето да ви прѣдставя.

Гр. София, 25 Октомврий 1888 год.

Министръ на Финанситѣ: Г. Д. Начовичъ.

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 100.000 лева.

Чл. 1. Разрѣшава се на Финансовий Министръ свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ сто хиляди лева, за доисплащанieto разноснитѣ по насичанieto на тритѣ милиона никелови монети.

Чл. 2. Съ тая сумма да се увеличи кредита по глава XXII, § 167 на бюджета на Финансовото Министерство за настоящата 1888 година».

Прѣдсѣд.: Приема ли Нар. Събрание по принципъ прочетения законопроектъ? (Гласове: Приема). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане второто му четение? (Гласове: Сега). Който не приема, сега да стане второто четение на законопроекта за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 100.000 л., да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ 100.000 лева».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува заглавието. Който не го приема, както се прочете, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 1. Разрѣшава се на Финансовий Министръ свѣрхсмѣтенъ кредитъ отъ сто хиляди лева за доисплащанieto разноснитѣ по насичанieto на тритѣ милиона никелови монети».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува чл. 1, както се прочете. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 2. Съ тая сумма да се увеличи кредита по глава XXII, § 167 на бюджета на Финансовото Министерство за настоящата 1888 година».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува чл. 2, както се прочете. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане третото четение на този законъ? (Гласове: Сега). Който не приема сега да стане третото му четение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се сега да стане третото четение.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за свърхсмѣтенъ кредитъ отъ 100.000 лева.

Чл. 1. Разрѣшава се на Финансовий Министръ свърхсмѣтенъ кредитъ отъ сто хиляди лева за доисплащаніе разноснитѣ по насичанието на третѣ милиона никелови монети.

Чл. 2. Съ тая сума да се увеличи кредита по глава XXII, § 167 на бюджета на Финансовото Министерство за настоящата 1888 година».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува исцѣло закона. Кой не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се. (Гласове: 5 минути отпущъ).

Г-да прѣдставители! При всичко, че мнозина заявяватъ да се даде 5 минути отпущъ, но щомъ се даде този отпущъ, г-да прѣдставителитѣ нѣма да иматъ търпение да чѣкатъ и ще се разотидатъ.

М-ръ Стамболовъ: Азъ ще моля г-да прѣдставителитѣ по-крайнитѣ мѣрѣ послѣдното засѣданіе да стоимъ повече и 5 минути отпущъ ако се даде, можемъ да посѣдимъ до 7 часа. И ний искаме отпущъ, защото имаме работа. (Гласове: Прието).

Прѣдсѣд.: Давамъ 5 минути отпущъ.

(Послѣ отпущъ).

(Прѣдсѣдателското мѣсто заема подпрѣдсѣд. П. Славковъ).

Прѣдсѣд.: (Звъни). Засѣданіето се продължава.

Г-нъ Шивачевъ има думата.

Н. Шивачевъ: Г-да прѣдставители! Азъ и по-рано имамъ честта да заявя, че освѣн другитѣ законопроекта, които сж внесени въ Нар. Събрание, има и законопроектъ за издаване частни или, тъй да кажа, домашни актове, които да могатъ да важатъ прѣдъ сѣдилищата. Вий знаете, че прѣзъ 1883 година бѣха издадени врѣмenni правила за домашнитѣ актове. До издаването на тѣзи правила за домашнитѣ актове вий знаете, че споредъ гражданскитѣ закони у насъ думитѣ «продадохъ» и «кунихъ» бѣха достатѣчни, за да удовлетворятъ сѣда, че дѣйствително продажбата е станала. По едни или други причини, правилата за издаване домашни актове при продажбитѣ се приеха. Понеже съ тѣзи правила се даваше единъ срокъ, въ който да могатъ всичкитѣ купувачи да се снабдятъ съ домашни актове за купенитѣ отъ тѣхъ имущества отъ изселившитѣ се турци, прѣдполагаше се, че тѣзи правила сж достатѣчни, за да се запазятъ интереситѣ на населението. Но по едни или други причини, било по формалноститѣ, било, че станаха скѣпни мѣстата, 55 на % не можѣха да се снабдятъ съ такива актове. Нѣма нужда да ви обяснявамъ, колко сиромаси сж пострадали отъ тѣзи домашни актове. Купилъ си е човѣкъ нива или ливада за 1.000 или 2.000 гроша, получилъ едно пълномошно и бѣдний мисли, че е осигуренъ. Минава се година, може би 2, 3, 5, и, безъ да има извѣстие, явява се нѣкой господинъ, било българинъ или турчинъ, донася ново пълномошно отъ старий притѣжател на имуществото, издава новъ крѣпостенъ актъ на друго и послѣ се явява и казва: г-не, отстъпили ми нивата. — «Ама азъ имамъ тапия». — «Имашъ, но моята е по-хубава отъ твоята». Тѣй щото, по единъ или другъ начинъ, хиляди хора сж пострадали.

Види се, прѣдъ видъ на туй зло, г-нъ М-ра на Правосѣдието е внесълъ прѣдложението за допълнение чл. 34 отъ закона за нотариуситѣ и мировитѣ сѣдии, които извършватъ нотариални

дѣла. По поводъ на това, азъ правя прѣдложение да се приеме и законопроекта за извършенитѣ съ частни актове продажби на недвижими имущества.

Това е моето прѣдложение и азъ вѣрвамъ, че г-нъ М-стръ на Правосѣдието ще се съгласи да се приеме отъ Нар. Събрание както по принципъ, тъй сжщо и при второ и трето четение. Азъ вѣрвамъ, че съ това ще се направи едно голѣмо улеснение на населението. Приеманіето прѣдложението на г-нъ М-стра на Правосѣдието, може би, ще принесе по-малко полза, отъ колкото това и за туй азъ вѣрвамъ, че той ще се съгласи съ него; а ако има да се направятъ нѣкои измѣнения, каквито намира той за необходими, азъ вѣрвамъ, че Нар. Събрание ще ги приеме.

М-ръ Тончевъ: Г-да прѣдставители! Още при приеманіето допълнението къмъ чл. 34 отъ закона за нотариуситѣ, азъ искахъ нѣкои съображения, които сж отъ голѣма важностъ за приеманіето както самия законопроектъ, тъй сжщо и на допълнението на този членъ. И, като молихъ по-напрѣдъ да се приеме допълнението на чл. 34, съ това не искахъ никакъ да омаловажа законопроекта за извършване продажби по частни актове. Но, г-да прѣдставители, азъ бихъ желалъ, при всичко че този законопроектъ е внесенъ отъ моя прѣдшественникъ, понеже ще се приеме въ едно засѣданіе, въ което азъ се считамъ за М-стръ на Правосѣдието, да се приеме отъ васъ такъвъ единъ законъ, койго да обема всичкитѣ случаи по дадения въпросъ. Законопроекта самъ по себе си, както е внесенъ, е много добъръ и много потребенъ и г-нъ Стоиловъ, бивший М-стръ на Правосѣдието, види се, като се е ржководилъ именно отъ тѣзи съображения, го е внесълъ въ Нар. Събрание. Но ако г-да народнитѣ прѣдставители мислятъ, че той е до толкова необходимъ, щото трѣбва да се приеме още сега, безъ да се правятъ поправки на стария законъ, азъ съмъ съгласенъ да се приеме, понеже съмъ проникнатъ напълно отъ неговата необходимостъ, но желалъ бихъ щото г-да прѣдставителитѣ и въ това кратко врѣме, да помисляха малко повече върху него, та ако не стане пълненъ, да не бждемъ ний криви, а врѣмето. Азъ, г-да прѣдставители, ще ви прѣдставя 1—2 случая, за да видите до колко нѣма да бжде пълненъ. Да прѣдположимъ, че сега завежда едно лице процессъ на основание на единъ такъвъ частенъ актъ, и казва, че азъ, като прѣдставямъ еди-какви документи, моля да се припозна за собственикъ на това имущество. Въ сжщия денъ подаватъ въ сѣда още 5 лица иски прошения, като прѣдставятъ, може би, отъ сжщата дата частни актове, като казватъ, че ний кунихме сжщото имущество и притѣжаваме частни актове. Моля ви се, г-да прѣдставители, въ какво положение ще се намѣри сѣда, като ще разгледа всичкитѣ тѣзи прошения за една и сжща продажба, когато той не знае, на кой частенъ актъ да отдаде прѣдпочтение, тъй като всички, може би, да носятъ една и сжща дата? Още повече, когато въ актоветѣ не е обозначено, на кой актъ трѣбва да се отдаде прѣдпочтение: да ли на този, който носи най-стара дата — ако датитѣ сж различни, — или на този, който носи най-нова дата, или най-сетнѣ на този, който владѣе имуществото въ продължение на нѣколко години? А закона съ нищо нѣма да ограничи правата на кредиторитѣ върху продавача.

Има много такива случаи, които ще се прѣдставятъ на сѣда. Азъ, като искахъ тѣзи съображения, искахъ само да обърна вниманіето на г-да прѣдставителитѣ, че въпроса, който ще рѣшаваме тукъ, е отъ такава важностъ, щото изисква се закона да обема,

ако не всички случаи, поне повечето от тях. Моето предложение ще има приложение въ един случай: когато за една продажба има един или два частни акта. Но азъ, г-да представители, като съзнавамъ необходимостта отъ единъ такъвъ законъ, съгласенъ съмъ да се приеме предложението ми, съ едно обаче предупреждение, че когато стане послѣ явно, че не се обематъ всичкитъ случаи, нѣма да претендирате, че не е билъ създаденъ точенъ законъ.

Азъ имамъ само да направя нѣкои малки редакционни поправки. Тѣй напр. заглавието е: «Законопроектъ за извършенитъ съ частни актове продажби на недвижими имущества отъ изселенитъ се мюсюлмани». Първото нѣщо отъ това заглавие, което бие въ очитѣ, е думата «мюсюлмани»; защото не сж само мюсюлмани, които се изселяватъ, а този законъ трѣбва да се отнася до всички, отъ каквато и народност да сж, които се изселяватъ. Тѣй щото вмѣсто «на изселенитъ се мюсюлмани» трѣбва да се каже «на изселенитъ се изъ Българската държава». Послѣ азъ бихъ желалъ първий пунктъ да се измѣни така: «Продажби на недвижими имущества, извършени отъ изселенитъ се мюсюлмани лично, или чрѣзъ пълномощници по частни актове ще се взематъ въ внимание» и пр., тѣй щото вмѣсто «или пълномощия» да се каже: «лично, или чрезъ пълномощници по частни актове».

Както виждате, г-да представители, цѣльта на тоя законъ и она, който приехме по закона за нотариуситѣ и мировитѣ сѣдии, които извършватъ нотариални дѣла, е една и сѣща: да се намѣри единъ пътъ за купувача, да може да се сдобие съ крепостенъ актъ. Това, което приехме по закона за нотариуситѣ, е само за случаитѣ, когато лицето нѣма крепостенъ актъ; а този законъ е за случаитѣ, които се рѣшаватъ по сѣдебенъ редъ.

За сега азъ нѣмамъ нищо противъ и съмъ съгласенъ да се приеме този законопроектъ по принципъ, че като доде второто четение, може да се направятъ тѣзи измѣнения.

Прѣдсѣд.: Моля г-на М-ра на Правосъдието да каже, отъ страна на правителството ли е внесено това предложение въ Нар. Събрание, или отъ г-нъ Шивачева?

М-ръ Тончевъ: Отъ страна на правителството съ отношение No. 8891 отъ 12 Декемврий. Има и докладъ и указъ.

Прѣдсѣд.: Моля г-нъ секретаря, да прочете отношението и законопроекта.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Министерство на Правосъдието. No. 8891. гр. София, 12 Декемврий 1888 година.

До г-на Прѣдсѣдателя на V-то Обик. Нар. Събрание.

Заедно съ това имамъ честъ да ви испратя, г-не Прѣдсѣдателю 300 екземпляра отъ законопроекта за извършенитъ съ частни актове продажби на недвижими имущества отъ изселенитъ се мюсюлмани, за обсъждане и вотиране отъ II-та редовна сессия на V-то Обик. Нар. Събрание, като при това ви увѣдомявамъ, че за внасянието на тоя законопроектъ съгласно чл. 109 отъ Конституцията, е послѣдвало Височайше разрѣшение, както ще видите отъ тукъ приложения докладъ до Н. Ц. Височество Князътъ, подъ No. 432 отъ 12 того.

За приеманieto на горѣспомѣнхтия законопроектъ, моля да мя увѣдомите своеврѣменно. (Подп.): Министръ: К. Стоиловъ.

(Подписалъ): Главенъ Секретаръ Д. Петровъ.

(Подписалъ): Начал. на Отдѣлението II. Даневъ.

„На първообразното съ собственната рѣчка на Негово Царско Височество написано „одоброено“ Фердинандъ.

Докладъ до Негово Царско Височество Княза.

No. 432.

Господарю!

Съгласно членъ 109 отъ Конституцията най-покорно моля Ваше Царско Височество да благоволите да разрѣшите внасянието въ настоящата II редовна сессия на V-то Обик. Нар. Събрание тукъ приложения «законопроектъ за извършенитъ съ частни актове продажби на недвижими имущества отъ изселенитъ се мюсюлмани», за обсъждане и вотиране.

Съмъ Господарю, на Ваше Царско Височество най-покоренъ служител и вѣренъ подданикъ.

гр. София 12 Декемврий 1888 год.

Министръ на Правосъдието К. Стоиловъ.

ДОКЛАДЪ

до V-то Обикновенно Народно Събрание.

Господа Прѣдставители!

Слѣдъ освобождението на страната ни, нѣкои турци при отчуждаването собственнитъ си недвижими имущества, сж снабдили своитѣ купувачи съ домашни или частни актове; други като продали и прѣдали имущества си, дали сж на купувачитѣ си пълномощия за да управляватъ и располагатъ иститѣ продадени имущества; трети чрѣзъ свои повѣренници сж испродали своитѣ имущества; четвърти же като ги продали и зели паритѣ си, безъ да снабдятъ купувачитѣ съ нѣкой актъ, прѣдали имъ имущества и се изселили.

Отъ така отчужденитѣ недвижими имущества сж ставали и ставатъ всевъзможни злоупотрѣбления, както това се вижда отъ слѣдующото:

Онѣзи, които при отчуждаването сж снабдили купувачитѣ си съ домашни или частни актове, упълномощаватъ нѣкого съ право да засвои имущества имъ, и той заявява искъ прѣдъ сѣдътъ, че купувачатъ ужъ своеволно билъ засвоилъ имущества на довѣрителя му, и иска да се възстанови нарушеното му владѣние. Отвѣтникътъ въ възраженията си прѣдставя на сѣдътъ домашния си или частенъ актъ, но повѣренникътъ отказва дѣйствителността му. Сѣдътъ же, защото купувачатъ не билъ снабденъ съ крѣпостенъ актъ, издаденъ по установенъ редъ, осжда купувача да възвърне на бившия притѣжател имуществото, което турчинътъ заема обратно, продава го другиму, а първий купувачъ изгубва за винаги даденитѣ си пари.

Вторитѣ, които сж биле упълномощили купувачитѣ си, да се располагатъ и управляватъ имущества имъ, отъ послѣ упълномощаватъ другаго, като сжщеврѣменно заявяватъ, че сѣматъ пълномощието си отъ първия си пълномощникъ; тогава новоназначения пълномощникъ заявява искъ срѣщу първия, зема имущества въ свое владѣние и иска смѣтка за приходитѣ на изминалитѣ години. Той възражава, че билъ купилъ тѣзи имущества, че имъ далъ паритѣ, но сѣдътъ го осжда.

Третитѣ, които чрѣзъ свои повѣренници сж испродали имущества си, и купувачитѣ броили паритѣ, зели имущества въ владение съ домашенъ или частенъ актъ, подписанъ отъ пълно-

мощника. Послѣ дохаждаатъ сами или чрѣзъ другъ пълномощникъ, заявяватъ искъ срѣшу купувача за възстановление нарушено правовладѣние върху тѣзи недвижими имущества. Купувачътъ възражава, че ги билъ купилъ отъ бившия му пълномощникъ, но като не може да докаже, че той е билъ пълномощникъ и особено като не притѣжава крѣпостенъ актъ, издаденъ по установенъ редъ, сѣдѣтъ и него осѣжда.

Четвъртитѣ, които сѣ продали имуществата си и прѣдали на купувачитѣ, съ голѣма лѣснина, сега ги отнематъ и повторомъ продаватъ.

Освѣнъ това става и друго нѣщо, много врѣдително за населението. Овѣзи турци, които мислятъ че не могатъ тъй лесно да отнѣматъ имуществата си, за които не сѣ снабдили своитѣ купувачи съ крѣпостни актове, написватъ записъ за 1000, 2000 или повече грошове, подписватъ го, даватъ го нѣкому, който да заведе искъ срѣшу тѣхъ и той завожда искъ. Турчинатъ, ако е тука, прѣдстави се на сѣдѣтъ, признава за свой дългъ исканитѣ по икономическия записъ пари, ако ли го нѣма, сѣдѣтъ го осѣжда задочно, и взыскателтъ зема изпълнителенъ листъ, описва продаденитѣ му имущества и при всичкитѣ плачове на купувача, че ги билъ купилъ и че ги притѣжава отъ 7—8 или 9 години, взыскателтъ ги продава за удовлетворение искътъ си.

За отстранението на това зло, Третето Обик. Нар. Събрание на 24 Декемврий 1883 год. прие и съ Высочайшій Указъ отъ сѣщата дата, подъ No. 1147, се утвърдиха тъй нарѣченитѣ «Правила за домашнитѣ актове», споредъ които, между другото, лицата, които сѣ купили съ домашни частни актове недвижими имущества, се задължаваха въ продължение на двѣ години отъ полаганieto въ дѣйствиe на тѣзи правила да направятъ надлѣжнитѣ постѣпки, за да се снабдятъ съ редовни крѣпостни актове. Но споредъ находящитѣ се въ вѣренното ми Министерство свѣдения, твърдѣ незначително число отъ тѣзи купувачи сѣ се възползували отъ въпроснитѣ правила и сѣ се снабдили съ крѣпостни актове.

Отъ двѣ години насамъ числото на турцитѣ, които се осмѣляватъ да упражняватъ горѣизложенитѣ неправди срѣшу българскитѣ граждани, се увеличава вслѣдствие появлянето на адвокати своекористни и безсѣвъстни, които за малки възнаграждения подстрекаватъ турцитѣ, зематъ страната имъ и като завеждатъ множество процеси, отнѣматъ имуществата, които хората възъ основание на домашни и частни актове, сѣжно и сѣжно сѣ купили и въ продължение на 8—9 години притѣжавали.

Прѣдъ видъ на това, г-да прѣдставители, за да се прѣдвари голѣмото зло, което при горѣказаннитѣ обстоятелства ежедневно се увеличава и врѣди на населението, което е останало въ Княжеството и което опропаства огнищата на много семейства, а обогатява безсѣвъстнитѣ спекуланти, намирамъ за умѣстно да ви прѣдстави за разглеждане приложения тукъ законопроектъ.

г. София 12 Декемврий 1888 год.

Министръ на Правосѣдието К. Стояловъ.

ЗАКОНОПРОЕКТЪ

за извършенитѣ съ частни актове продажби на недвижими имущества отъ изселившитѣ се мюсюлмани.

«Продажби на недвижими имущества извършени отъ изселившитѣ се мюсюлмани съ частни актове или пълномощия ще се взематъ въ внимание прѣдъ сѣдилищата, когато се докаже: 1) че

продавача е билъ дѣйствителния собственикъ или е ималъ правото да отчуждава въпросното имущество въ момента на продажбата; 2) че за въпросното имущество нѣма издаденъ крѣпостенъ актъ на трети лица, и 3) че купувачътъ го е владѣлъ като собственикъ въстояние на петъ години отъ продажбата.

Подъ тѣзи условия сѣдѣтъ признава купувачътъ за собственикъ на недвижимото имущество, и слѣдъ като влѣзе рѣшението въ законна сила, издава се на основание на него крѣпостенъ актъ».

Прѣдсѣд.: Приема ли Нар. Събрание по принципъ прочетения законопроектъ? (Гласове: Приема). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание, да стане второто четение? (Гласове: Сега). Който не желае, сега да стане второто четение на законопроекта за извършенитѣ съ частни актове продажби на недвижими имущества и пр., да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се. Моля г-нъ секретаря, да започне четението.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за извършенитѣ съ частни актове продажби на недвижими имущества отъ изселившитѣ се мюсюлмани.

М-ръ Тончевъ: Г-да прѣдставители! Азъ бихъ помолилъ да се приеме заглавието тъй: «законъ за извършенитѣ съ частни актове продажби на недвижими имущества отъ изселившитѣ се български и чужди подданници отъ българската държава», като се считатъ за български подданници и тѣзи мюсюлмани, които сѣ се изселили въ источно-румелийско врѣме. Това да се запише точно въ протокола. (Гласове: Съгласни).

Прѣдсѣд.: Ще се гласува заглавието, както се прѣдлага отъ г-на М-ра на Правосѣдието. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Продажби на недвижими имущества, извършени отъ изселившитѣ се мюсюлмани съ частни актове или пълномощия, ще се взематъ въ внимание прѣдъ сѣдилищата, когато се докаже: 1-о) че продавача е билъ дѣйствителния собственикъ или е ималъ правото да отчуждава въпросното имущество въ момента на продажбата; 2-о) че за въпросното имущество нѣма издаденъ крѣпостенъ актъ на трети лица, и 3-о) че купувачътъ го е владѣлъ като собственикъ въстояние на петъ години отъ продажбата.

Подъ тѣзи условия сѣдѣтъ признава купувачътъ за собственикъ на недвижимото имущество, и слѣдъ като влѣзе рѣшението въ законна сила, издава се на основание на него крѣпостенъ актъ».

М-ръ Тончевъ: Г-да прѣдставители! Азъ бихъ желалъ да се поправи тукъ една редакционна погрѣшка въ изложението. Както виждате тукъ е казано: «продажби на недвижими имущества, извършени отъ изселившитѣ се мюсюлмани съ частни актове или пълномощия.» Тукъ е очевидно, че съ тѣзи думи се гони, да се искаже за продажби, извършени лично или чрѣзъ пълномощници. За туй азъ прѣдлагамъ, да се редактира члена тъй: «продажби на недвижими имущества, извършени отъ изселившитѣ се български и чужди подданници отъ българската държава, лично или чрѣзъ пълномощници, ще се взематъ въ внимание» и пр. (Гласове: Съгласни).

Н. Шивачевъ: Азъ бихъ молилъ г-на М-ра на Правосъдието въ третия пунктъ срока отъ 5 години да се намали на 2 или 3 години, защото факта, че еднакъ нѣкой е купилъ извѣстно имущество, стига, даже и единъ день да се е миналъ, веѣ е едно. Но понеже този законъ се прави за минало врѣме, то по крайнѣй-мѣрѣ да се каже двѣ или три години най-много.

М-ръ Стамболовъ: Азъ ми се струва, че срока отъ 5 години трѣбва да се остави. Съ този законъ искаме да осигоримъ тѣзи български подданици, които сж си купили имущества отъ изселившиѣ се жители отъ Княжеството. По-голѣмата частъ отъ купенитѣ безъ сѣдебни актове имущества сж ставали въ 1879 и 80 година. Отъ тогасъ насамъ има 8 или 10 години. А мене ми се ствува, че който, безъ да има актъ, е оралъ една нива 10 години, то, по силата на това, съ 100 тапии да доджѣ, нивата пакъ остава негова. Тѣй гласи закона за земитѣ. Въ закона за земитѣ при сѣществуванието на дѣсятъчната система е дадено прѣдпочтение къмъ този, който владѣе и работи имуществото. А отъ друга страна, за да не се даде възможность на тѣзи хора, които биха желали съ 1—2 годишно владѣние да се възползватъ отъ този законъ, турихме, че единъ човѣкъ, щомъ 5 години е работилъ едно имущество, по силата на стария законъ, това имущество — нива или ливада — е вече половината негова, защото щомъ го е торилъ, работилъ и плащалъ дѣсятъка му, придобива върху него едно право. Този срокъ по прѣдложението на бившия М-ръ на Правосъдието се прие въ Министерския Сѣвътъ, а и комиссията намѣри, че не трѣбва нито да се намали, нито да се увеличи. Ако се намали, ще бѣде несправедливо, защото, ако единъ е владѣлъ едно имущество 2 години, а други — 5, сѣдѣтъ не ще знае, кому да даде прѣдпочтение. (Гласове: Искерпанъ е въпроса).

Прѣдсѣд.: Моля г-на докладчика, да прочете члена, както се измѣни отъ г-на М-ра на Правосъдието.

М-ръ Тончевъ: Азъ ще го прочета. (Чете):

«Продажби на недвижими имущества, извършени отъ изселившиѣ се български и чужди подданици отъ българската държава, лично или чрѣзъ пълномощници, ще се взематъ въ внимание прѣдъ сѣдилищата, когато се докаже: 1-о) че продавача е билъ дѣйствителния собственикъ или е ималъ правото да отчуждава въпросното имущество въ момента на продажбата; 2-о) че за въпросното имущество нѣма издаденъ крѣпостенъ актъ на трети лица, и 3-о) че купувачѣтъ го е владѣлъ като собственикъ въстояние на петъ години отъ продажбата.

Подъ тѣзи условия сѣдѣтъ признава купувачѣтъ за собственикъ на недвижимото имущество, и, слѣдъ като влѣзе рѣшението въ законна сила, издава се на основание на него крѣпостенъ актъ.» (Гласове: Прието).

Прѣдсѣд.: Ще се гласува членъ първий и послѣдний. Който не го приема, както се прочете отъ г-на М-ра на Правосъдието, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Бога желае Нар. Събрание да стане третото четение на този законъ? (Гласове: Сега). Който не желае, да стане сега третото четение на закона за извършенитѣ съ частни актове продажби и пр., да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи ще се чете.

Докл. Юр. Симеоновъ: (Чете):

ЗАКОНЪ

за извършенитѣ съ частни актове продажби на недвижими имущества отъ изселившиѣ се български и чужди подданици отъ българската държава.

Продажби на недвижими имущества, извършени отъ изселившиѣ се български и чужди подданици отъ българската държава, лично или чрѣзъ пълномощници, ще се взематъ въ внимание прѣдъ сѣдилищата, когато се докаже: 1-о) че продавача е билъ дѣйствителния собственикъ или е ималъ правото да отчуждава въпросното имущество въ момента на продажбата; 2-о) че за въпросното имущество нѣма издаденъ крѣпостенъ актъ на трети лица, и 3-о) че купувачѣтъ го е владѣлъ като собственикъ въстояние на петъ години отъ продажбата.

Подъ тѣзи условия сѣдѣтъ признава купувачѣтъ за собственикъ на недвижимото имущество, и, слѣдъ като влѣзе рѣшението въ законна сила, издава се на основание на него крѣпостенъ актъ».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува закона изцѣло. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига) Приема се.

На дневенъ редъ иде прѣдложението на г-на Дюкмеджиева, за опрощаване глобитѣ по патентитѣ. Г-нъ Дюкмеджиевъ има думата.

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! Вий знаете, че вчера азъ бѣхъ внесълъ едно прѣдложение по опрощаване глобитѣ по патентитѣ. Туй прѣдложение бѣше подписано отъ 110 души прѣдставители, въ вчерашното засѣдание се прие по принципъ и остана за денесъ да му се даде второ четение. Нѣкой отъ г-да прѣдставителитѣ, види се, или не сж ме чули вчера, когато говорѣхъ по прѣдложението си, или азъ не съмъ могълъ добрѣ да имъ расправа, та ме питаха, да ли се отнася моето прѣдложение до глобитѣ по патентитѣ на спиртопродавачитѣ и фабрикантитѣ, или само по патентитѣ на търговцитѣ, индустриалцитѣ и слугитѣ? За това, азъ искамъ да дамъ едно обяснение върху прѣдложението си.

Както знаете, прѣди нѣколко врѣме, не помня коя година именно, се прие единъ законъ за патентитѣ, за право на продаване спиртни питиета. Моето прѣдложение никакъ не се касае до глобитѣ по тия патенти, защото въ закона е ясно опрѣдѣлено, че безъ такъвъ патентъ лицето не може да отвори дюканъ. И ако нѣкой е направилъ такова злоупотрѣбление, наложената му глоба ще е законна и азъ нѣмамъ право да ви моля да гласувате за опрощаването на такива глоби. Моето прѣдложение се отнася до опрощаване глобитѣ на ония търговци и занаятчи, които не сж могли на врѣме да исплатятъ своитѣ патенти. Вий знаете, че тѣзи патенти бѣха наложени просто като даждие и тѣзи, които не сж могли да си исплатятъ на врѣме това даждие, сж обложени съ глоба двойно по голѣма отъ самото даждие. Всѣки човѣкъ, който е ималъ да плати 50 лева за патентъ, ако не ги е платилъ на врѣме, налагала му се е глоба 100 лева. Азъ нѣма да расправамъ, кои сж причинитѣ, за гдѣто не сж могли хората да исплатятъ на врѣме своитѣ патенти, защото мисля, че всички ги знаете. Най-главната причина на това е голѣмая застой на търговията. Като се има прѣдъ видъ трудното положение на търговцитѣ, азъ мисля, че не ще бѣде голѣмъ грѣхъ, ако се приеме моето прѣдложение — да имъ се опростятъ глобитѣ по патентитѣ.

Въ моето предложение, което вече се прие по принципъ, се говори за опрощаване глобитѣ на онѣ лица, които сж дадени до сега подъ сждѣ. Но, г-да прѣдставители, има лица, които не сж искали да ходятъ по сждилищата и сж си внесли доброволно глобитѣ. Азъ мисля, г-да прѣдставители, че когато гласуваме опрощаване на глобитѣ, трѣбва нашата прошка да се простира върху всички; така щото и тѣзи, които доброволно сж си внесли глобитѣ и тѣзи, които тепърва ще се даждѣтъ подъ сждѣ, да влизатъ въ това число. Азъ мисля, че опрощението трѣбва да се простира до края на 1887 година. (Гласове: До края на 1888 година). Понеже съ това не се измѣнява нѣкой законъ, азъ мисля, че може да се приеме; а относително срока, азъ съмъ съгласенъ да се приеме до края на 1888 година.

Н. Шивачевъ: Азъ, г-да прѣдставители, разбирамъ предложението на г-на Дюкмеджиева така: всичкитѣ хора, които до издаването на закона сж подлѣжели или подлѣжатъ на глоба; било дадени подъ сждѣ, или не, било осждени, или не, — опрощава имъ се глобата и то, разбира се, до днесъ, а не до 1 Януарий, защото до като едно прѣстѣпление не е станало, ний не можемъ да го опрощаваме.

Азъ мисля, че предложението на г-нѣ Дюкмеджиева съ тѣзи обяснения може да се приеме и вѣрвамъ, че и г-нѣ М-стрѣ ще го разбира така — че именно всички тия, които до сега сж осждени или се е съставилъ актъ противъ тѣхъ, се опрощаватъ, а не и другитѣ. Азъ зная напр. единъ случай. Нѣкой си грънчаръ 2—3 год. се занимавалъ да прави кѣщи и въ сждѣното врѣме сегисъ-тогисъ правилъ и грънци. Какво правятъ? Едвамъ слѣдъ 3 год. му съставятъ актъ и му искатъ патентъ за 3 год. За туй азъ разбирамъ, че ще се опростятъ глобитѣ на лица, дадени подъ сждѣ, или подлѣжащи на глоба за 1885, 86, 87 и 88 год.

М-ръ Саллабашевъ: Правителството е съгласно за приемане предложението на г-на Дюкмеджиева тѣй, както си бѣше редактирано най-напрѣдъ, именно до края на 1887 год., тѣй като 1888 год. още не е свършила. Азъ мисля, че трѣбва да се приеме предложението, както си е било въ начало — всичкитѣ глоби, които се падатъ до края на 1887 год. по закона за патентитѣ, да се простятъ. (Гласове: 14-й членъ).

Ив. Цанковъ: Г-да прѣдставители! За справедливата инициатива, която е взелъ г-нѣ Дюкмеджиевъ, нѣма освѣнъ да му благодаримъ. Ще ми позволи г-нѣ Дюкмеджиевъ да се възползувамъ отъ неговата инициатива, да укажа и азъ единъ доста осязателенъ фактъ и да помоля г-на М-стра на Финанситѣ да се съгласи съ това. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса). Моля ви се, не е исчерпанъ.

Азъ само ще помоля г-на М-стра на Финанситѣ, да прѣпорѣча съ едно окръжно на окръж. управители, да бждѣтъ по-вздржливи въ налагането глобитѣ за въ бждѣще. (Гласове: Исчерпанъ е въпроса).

Д-ръ М. Пачевъ: Азъ имамъ да прѣдложа само, че до днесъ трѣбва да се простира опрощаването.

З. Градинаровъ: Г-да прѣдставители! Азъ ще обърна вашето внимание върху едно обстоятелство, за да не паднемъ въ противорѣчие съ самия законъ. Както г-нѣ Шивачевъ разбира предложението на г-нѣ Дюкмеджиева, азъ не го разбирамъ тѣй. Той казва, че отъ издаването на закона всичкитѣ лица, които подлѣжатъ на глоба, било дадени на сждѣ, било осждени или не,

се опрощаватъ. Прѣдставете си, че има лица, на които глобата е събрана. Трѣбва ли подиръ туй ковчежничествата да имъ повърнатъ събранитѣ пари? Освѣнъ туй, какъ можемъ ний да опрощаваме бждѣщ. прѣстѣпления? По тия съображения много хубаво обясни г-нѣ М-стрѣ, че предложението на г-нѣ Дюкмеджиева трѣбва да се приеме, както е написано, а не както се прѣтълкува сега, и че глобитѣ се опрощаватъ до днесъ, а не до края на 1888 г. (Гласове: Вѣрно!).

Д-ръ М. Пачевъ: И азъ това искахъ да кажъ.

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! При всичко че моето предложение бѣше редактирано до края на 1887 год., азъ додохъ да се убедя отъ г-да прѣдговорившитѣ, че опрощаването трѣбва да се простира до днесъ. Азъ нѣмамъ нищо противъ това и вѣрвамъ, че и г-нѣ М-стрѣ на Финанситѣ ще се съгласи, защото тукъ не е въпроса за опрощаване данѣци, а глоби, които не сж до тамъ справедливо наложени.

М-ръ Саллабашевъ: Азъ разумявамъ, че ще се простятъ само тия глоби, които не сж събрани; а които сж събрани и сж влѣзли въ ковчежничествата, не могатъ да се простятъ.

М-ръ Стамболовъ: Азъ пъкъ мисля, г-да, че не може да се хортува за до днесъ и за до края на тѣзи година, защото тѣзи година още тѣзи данѣци не сж събрани. Тѣзи година се още продължава и може хората да се извиняватъ, че ще си ги внесѣтъ. Тѣй щото ний можемъ да говоримъ само за миналитѣ години, а не и за тѣзи година. Азъ мисля, че предложението на г-на Дюкмеджиева може да се приеме, както си бѣше.

Ст. Паница: Г-да прѣдставители! Азъ ще прибавя само едно нѣщо. Ако би да опростимъ глобитѣ до края на 1887 год., а настоящата година оставимъ, тогава нѣма да направимъ нищо, защо отъ миналата година нѣма толкова глоби, колкото глоби сж земени тѣзи година. За туй азъ прѣдлагамъ, щото да се опростятъ всички, които до днесъ сж глобени, освѣнъ онѣзи, разбира се, на които глобитѣ сж събрани.

М-ръ Стамболовъ: Мене ми се струва, че тѣзи година сж глобени тѣзи хора, които не сж си платили за миналата година, а не за тѣзи година. Тѣзи година още тече и има още врѣме и тия, които не сж внесли даждието си до сега, може да го внесѣтъ въ това врѣме. Така щото, ако има нѣкои да се глобяватъ за тѣзи година, тѣ ще се глобяватъ идущата година, а не тѣзи. Его зашто туряме периодъ до края на 1887 година. (Гласове: Съгласни).

Н. Шивачевъ: И азъ разбирахъ, че опрощението се касае до тѣзи, противъ които има съставенъ актъ. Най-сѣтнѣ щомъ г-нѣ М-стрѣ обяснява, че дѣйствително за тѣзи година нѣма съставени актове, тогава нѣма какво повече да се говори и азъ бихъ молилъ да се приспособи чл. 14-й.

Прѣдсѣд.: Има предложение, да се прѣкратятъ дебатитѣ. Който не го приема, да си вдигне рѣката (Никой не вдига). Приема се.

Моля г-на Дюкмеджиева да прочете предложението си, както се редактира сега.

Хр. Дюкмеджиевъ: Предложението ми е у васъ.

Прѣдсѣд.: Значи, то си остава сждѣното.

Хр. Дюкмеджиевъ: Да!

Прѣдсѣд.: Съгласенъ ли е г-нѣ М-стрѣ на Финанситѣ съ тая редакция на предложението?

М-ръ Саллабашевъ: Съгласенъ съмъ съ нѣкои измѣнения, както ще го прочетъ сега (Чете): «Опрощаватъ се до края на

1887 год. глобитѣ по закона за патентитѣ за търгуване въ Княжеството България».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува прѣдложението на г-нъ Дюкмеджиева съ измѣненията, които направи г-нъ М-стрѣ на Финанситѣ. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да стане третото четение на това прѣдложение? (Гласове: Сега). Който не приема сега да стане третото четение, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи, сега ще се чете.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ.

Опрощаватъ се до края на 1887 год. глобитѣ по закона за патентитѣ за търгуване въ Княжеството България».

М-ръ Саллабашевъ: Азъ бихъ направилъ една забѣлжка, че тукъ не се разбиратъ глобитѣ, които сж събрани вече. Желалъ бихъ, прочее, за да бжде по ясень закона и за да не му се дава въѣкакво прѣтълкувание, да се тури една алинея съ слѣдующето съдържание: «Това опрощаване не се простира върху глоби, които сж вече събрани».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува прѣдложената отъ г-нъ М-стрѣ на Финанситѣ алинея. Който не я приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Ще се гласува изцѣло прѣдложението. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-нъ Секретаръ има думата.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Министерство на Народното Просвѣщение. No. 9.387, 15 Декемврий 1888 год. г. София.

До г-на прѣдсѣдателя на V-то Обикновено Нар. Събрание.

Съгласно чл. 66 отъ Конституцията на нашето Княжество, съ настоящето имамъ честь да ви помоля, г-не прѣдсѣдателю, да изискате отъ настоящото Нар. Събрание, да разрѣши да останатъ на държавна служба, подъ вѣдомството на повѣренното ми М-рство прѣдставенитѣ въ тукъ приложения списъкъ лица отъ чуждо подданство.

Министръ: Г. Живковъ.

Началникъ на отдѣлението: Н. Д. Шишмановъ.

СПИСЪКЪ

на лицата чуждоподданици подъ вѣдомството на Министерството на Народното Просвѣщение.

№. по редъ	Име и прѣзиме	Д л љ ж н о с т ѣ	Народность	Подданство	З а б ѣ л љ ж к а
1	Владиславъ Шакъ . . .	Учителъ при Софийската кл. гимназия	Чехъ	Австрийско	
2	Херменегилдъ Шкорпилъ .	« « « « «	«	«	
3	Вацлавъ Добруски . . .	« « « « «	«	«	
4	Францъ Сплитекъ . . .	« « « « «	«	«	
5	Ив. Мърквичка . . .	« « Пловдив. реална «	«	«	
6	Георгий Панайотовъ . .	« « « « «	Българинъ	Румънско	
7	Францъ Амирали . . .	« « « « «	х	Австрийско	
8	Антонъ Безеншекъ . . .	« « « « «	Словенецъ	«	
9	Матей Бѣлавичъ . . .	« « « « «	Хърватинъ	«	
10	Стефанъ Юриничъ . . .	« « Габров. « «	«	«	
11	Карелъ Шкорпилъ . . .	« « Варнен. V кл. училище	Чехъ	«	
12	Радованъ Калиновичъ . .	« « « « «	Сърбинъ	«	
13	Евстатий Маноловъ . .	« « « « «	Българинъ	Сърбско	Маноловъ лъява, че баща му е Сърбски подданикъ, и че той иска да стане Български
14	Иванъ Ирасекъ . . .	« « Ломското « « «	Чехъ	Австрийско	Прѣзъ 1884 год. подалъ прошение, за да стане български подданикъ, но получилъ отговоръ, че слѣдъ истичанието на три години, като възобнови прошениято си, ще бжде приетъ за български подданикъ
15	Георгий Поповъ . . .	Директоръ на Търнов. мжжка гимназия	Българинъ	Русско	
16	Т. Някшевъ . . .	Учителъ при « « «	«	«	
17	Ив. Нѣмецъ . . .	« « Руссенс. реална «	х	Австрийско	
18	Вацлавъ Коларъ . . .	« « « « «	«	«	
19	Антонъ Шпулакъ . . .	« « « « «	«	«	
20	Вац. Емлеръ . . .	« « « « «	«	«	
21	Александръ Булевъ . . .	« « « « «	Българинъ	Русско	

No. по редъ	Име и прѣзиде	Длъжностъ	Народностъ	Подданство	Забѣлѣжка
22	Карелъ Милде	Учителъ при Свищов. Търгов. училище	х	—	Прѣди четири години заявилъ за българско подданство. Отъ Ав- стрийско подданство уволненъ на 10-ий Октомврий 1885 год. подъ No. 13.392.
23	Дим. Андрѣевъ	« « Каз. педаг. и III кл. «	Българинъ	Турско	
24	Георги Мандовъ	« « Търновс. Дѣвич. гимназия	«	«	
25	Автонъ Боснаръ	« « « « «	Хърватинъ	Австрийско	Обѣщано му, че въ слу- чай, че се уволни да му се даждъ двѣстѣ (200) лева пѣтни пари.
26	Христофоръ Ангеловъ . .	« « Самоков. Духовн. Семинар.	Българинъ	Русско	
27	Иванъ Ловричъ	Факторъ при Държавната Печатница	Хърватинъ	Австрийско	
28	Иосифъ Мушекъ	Коррект. « « «	Чехъ	«	
29	Лудвикъ Кроне	Слагаръ « « «	Германецъ	Германско	
30	О. Опелъ	« « « «	Хърватинъ	Австрийско	
31	Б. Рунденшайнъ	« « « «	Чехъ	«	
32	Р. Розенфелдъ	« « « «	Израилитъ	Русско	
33	Б. Щигличъ	« « « «	Хърватинъ	Австрийско	
34	А. Фурнетъ	Словолит. « « «	Французинъ	Француско	
35	Ю. Шаричъ	Маш.-мех. « « «	Хърватинъ	Австрийско	
36	Сп. Трайковъ	П. машин. « « «	Българинъ	Турско	
37	А. Жебенковъ	Слес. мех. « « «	Русинъ	Русско	
38	Игнатъ Андрашъ	Слесаръ « « «	Австриецъ	Австрийско	
39	Манолъ Георгиевъ	Дърводѣл. « « «	Българинъ	Турско	
40	Спиро Мирчовъ	« « « «	«	«	
41	Блажо Георгиевъ	« « « «	«	«	
42	Фр. Лебеда	Лят. печ. « « «	Австриецъ	Австрийско	
43	Б. Вахекъ	« грав. « « «	«	«	
44	Иосифъ Урбанъ	Майс. кн. « « «	«	«	
45	Луд. Мадеръ	Книговец. « « «	Хърватинъ	«	
46	Едуардъ Юнгеръ	Зидаръ « « «	Германецъ	Германско	
47	Атилио Д. Такела	Писаръ при Народ. Библ. въ Пловдивъ	Итальянецъ	Итальянско	
48	Георгий Икономовъ	Третост. докл. при Статистическ. Бюро	Българинъ	Турско	

Прѣдсѣд: Удобривали Нар. Събрание прочетения списъкъ на чужди подданници, които сж на държавна служба по М-во на Нар. Просвѣщение? (Гласове: Удобрива). Който не го удобрива, да си вдигне ръката. (Никой не вдига). Значи удобрива се.

Г-нъ Секретаръ ще прочете списъка на чиновниците отъ чуждо подданство, които се намиратъ по военното вѣдомство.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

« Военно Министерство. Отдѣление Инспекторско. No. 10046. Декемврий 14-й день, 1888 год. Ст. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на Нар. Събрание.

Като ви прѣпращамъ тукъ единъ списъкъ на офицеритѣ и чиновницитѣ чуждоподанни, които служатъ по разнитѣ части и

управления на Военното вѣдомство безъ контрактъ, моля ви, г-не прѣдсѣдателю, да подложите въпроса на разрѣшението на Нар. Събрание, за да се допустнатъ прѣдмѣтнитѣ офицери и чиновници и за напредъ да служатъ по сжщото вѣдомство, — както за това е постановило веднжжъ «Учредителното Българско Нар. Събрание» въ засѣданието си отъ 26 Мартъ 1879 година. (Дневникъ XVI).

Военный Министръ Полковникъ: Муткуровъ.

Началникъ на Отдѣлението отъ Генералний Щабъ

Майоръ: Вълнаровъ.

СПИСЪКЪ

на офицеритѣ и чиновницитѣ чуждоподданны находящи се на служба по Военното Вѣдомство.

No. по редъ	Чинъ, фамилия и име, длѣжность и часть	Срокъ (начало и край на службата)	Какъвъ е подданикъ
Военно Министерство.			
1	<i>Вернаца</i> Началникъ на Инспекторското Отдѣление	1 Януарий 1888 година.	Турски
2	<i>Дуй Майсеръ</i> Нагледникъ на воинскитѣ здания	23 Ноемврий 1888 година.	Швейцарски
13 пѣши Рилски полкъ.			
3	Подпоручикъ <i>Дятчинъ</i> Борисъ	27 Май 1880 година.	Русски
4	<i>Кауцки</i> Василь, капелмейсторъ	1 Августъ 1879 година.	Австрийски
3 пѣши Бдински полкъ.			
5	<i>Орѣховецъ</i> Петръ, младши лѣкаръ	11 Юлий 1887 година.	Роденъ въ Турция има паспортъ Черногор.
6	<i>Смирновъ</i> Дмитръ, оръжейни майсторъ	1 Априлий 1886 година.	Русски
4 пѣши Плъвенски полкъ.			
7	<i>Щросъ</i> Францъ, капелмейсторъ	1883 година.	Австрийски
8	Подпоручикъ <i>Щетински</i>	1880 година подп. 1885 година.	Русски
5 пѣши Дунавски полкъ.			
9	<i>Улрихъ</i> Антонъ, капелмейсторъ	4 Декемврий 1881 година.	Австрийски
6 пѣши Търновски полкъ.			
10	<i>Щерперъ</i> Иванъ, Капелмейсторъ	1882 година.	Австрийски
11	<i>Валтерсдорфъ</i> Александръ, оръжейни майсторъ	1 Юлий 1887 година.	Русски
8 пѣши Приморски полкъ.			
12	<i>Кулхави</i> Тома, капелмейсторъ	19 Мартъ 1879 година.	Австрийски
9 пѣши Пловдивски полкъ.			
13	Подпоручикъ <i>Филипенко</i>	1880 година Подп. 1885 година.	Русски
10 пѣши Родопски полкъ.			
14	<i>Колкингъ</i> Григоръ, капелмейсторъ	14 Декемврий 1885 година.	«
11 пѣши Сливенски полкъ.			
15	Поручикъ <i>Шкурено</i>	1880 година Подп. 1885 година.	«
12 пѣши Балкански полкъ.			
16	Подпоручикъ <i>Кутенковъ</i>	Отъ Русската Окупация.	«
17	<i>Душекъ</i> Посифъ, капелмейсторъ	На служба въ Источна Румелия въ полка 1886 година.	Австрийски
18	<i>Осволдъ</i> Полуценуеъ, оръжейни майсторъ	1881 година въ полка.	Русски
Дисциплинарна рота.			
19	Подпоручикъ <i>Тимошенко</i>	Подп. 13 Септемврий 1885 година.	Русски
1 конни полкъ.			
20	<i>Везнеръ</i> капелмейсторъ	1 Юний 1887 година.	«
2 конни полкъ.			
21	<i>Транинъ</i> Йоакимъ, медицински лѣкаръ	16 Мартъ 1887 година.	Германски
22	<i>Федоровичъ</i> Михаилъ, капелмейсторъ	14 Мартъ 1886 година.	Русски
3 конни полкъ			
23	<i>Козерковичъ</i>	5 Октомврий 1885 година.	Австрийски

№. по редъ	Чинъ, фамилия и име, длѣжностъ и часть	Срокъ (начало и край на службата)	Какъвъ е подданикъ
	2 артиллерийски полкъ.		
24	<i>Расъ</i> Карлъ, ветеринаренъ лѣкаръ	1881 година.	Русски
25	Подпоручикъ <i>Бокрихтъ</i>		«
	3 артиллерийски полкъ.		
26	Капитанъ <i>Заполски</i> Довнеръ завѣдующий домакинството	13 Септемврий 1885 година.	«
27	<i>Копчински</i> , ветеринаренъ лѣкаръ	4 Априлий 1885 година.	«
	Разградски артиллерийски складъ.		
28	<i>Жалинъ</i> Георги Алексиевъ, классни майсторъ	Отъ Руската Окупация.	«
	Арсенала.		
29	Капитанъ <i>Петровъ</i> , началникъ на оръжейната майстерска	Въ арсенала отъ 1 Януарий 1888 год.	«
30	<i>Мозесъ</i> Хомбергъ, механикъ	Юлий 1885 година.	Английски
31	<i>Фруле</i> Адолфъ, токаръ	Юний 1887 година.	Австрийски
32	<i>Молошъ</i> Николъ Посифъ, токаръ I классъ оръжейникъ .	1880 година.	Русски
33	<i>Гладикъ</i> Емилъ, слисаръ	16 Априлий 1881 година.	Австрийски
34	<i>Комаровъ</i> Марка, слисаръ	13 Юлий 1886 година.	Турски
35	<i>Галуцки</i> Свеский, ковачъ	« « « «	Русски
36	<i>Ляховичъ</i> Едуардъ, слисаръ	2 Августъ 1883 година.	«
37	<i>Афанасиевъ</i> Портиръ, оръжейни майсторъ	7 Февруарий 1883 година.	«
38	<i>Робачински</i> Иванъ, фривизачъ на оръжието	. . Януарий 1888 година.	«
39	<i>Варзилка</i> Болзюсъ, моделщикъ	14 Юлий 1881 година.	Австрийски
40	<i>Дяхтеровъ</i> Иванъ, «	23 Февруарий 1883 година.	Русски
41	<i>Пампелъ</i> Карлъ, свитейщикъ	. . Мартъ 1887 година.	Германски
42	<i>Словакъ</i> Антонъ, Машинистъ	9 Декемврий 1880 година.	Австрийски
43	<i>Фонъ-Махъ</i> , Майоръ Софийски Окр. Воински Началникъ	1879 година.	Германски

Прѣдсѣд: Удобрѣва ли Нар. Събрание приетитѣ на държавна служба по военното вѣдомство чужди подданици, споредъ списъка, който се прочете отъ секретаря? (Гласове: Удобрѣва): Който не ги удобрѣва, да си вдигне ржката. (Никой не вдига): Удобрѣва се.

Моля г-нъ секретаря, да прочете законопроекта, внесенъ отъ М-во на Просвѣщението за прѣобръщаніе държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ на педагогически гимназии и петокласното училище въ Ломъ на трикласно и педагогическо.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Министерство на Нар. Просвѣщение. No. 8986, 3 Декемврий 1888 год., гр. София.

До г-на Прѣдсѣдателя на V-то Обикновенно Нар. Събрание.

По височайша заповѣдъ и съгласно одобреніето на Министерския Съвѣтъ, имамъ честь да ви прѣдставя, г-не прѣдсѣдателю, приложеното при това, прѣдложение за прѣобръщаніе държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ на Педагогически Гимназии и на петокласното училище въ Ломъ на трикласно и Педагогическо училище», заедно съ доклада до Нар. Събрание и ви моля да го внесете на разглеждане въ едно отъ най близкитѣ засѣдания на Нар. Събрание.

Управляющій Министерството,

Министръ на Внѣршнитѣ Дѣла: (Подп.) Ст. Стамболовъ.

Началникъ на Огдѣлението: (Подп.) Д. П. Ангеловъ.

Докладъ до Народното Събрание

по прѣдложението за прѣобръщаніето на държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ на педагогически гимназии и на петокласното училище въ Ломъ на трикласно и педагогическо.

Четвъртото обикновенно Нар. Събрание въ петата си извънредна сессия, по прѣдложение на Министерството на Просвѣщението, вотира закона за прѣобръщаніе на реалнитѣ гимназии въ Ломъ, Варна и Сливенъ на петокласни училища. По-главнитѣ мотиви на Министерството на Просвѣщението тогава сѣ били: нѣмание на достаточни и добрѣ подготвени учителски сили и малкото ученици въ горнитѣ классове на гимназиитѣ Ломска, Варненска и Сливенска; при това Министерството е общавало да замѣни недостатъка съ закриваніето на горнитѣ два класса при гимназиитѣ, като отвори при петокласнитѣ училища специални классове по индустрията и занаятитѣ.

Понеже по разни причини М-ството не е имало възможность да открие обещанитѣ специални классове по индустрията и занаятитѣ, то, за да не оставатъ ученицитѣ, които слѣдватъ въ петокласнитѣ училища, безъ нужната подготовка, петото Обикн. Нар. Събрание въ бюджета за 1888 година вотира сума за отваряне на педагогически курсове при петокласнитѣ училища, каквито се и открихъ за учебната 1888/9 год.

Въпроса за откриване на специални училища по индустрията и занаятите не е доволно проученъ у насъ, а ний имаме още голѣма нужда отъ хора съ сръдни образование и педагогическа подготовка; освѣнъ това не съществуватъ вече въ такъвъ размѣръ изложенитѣ мотиви отъ М-ството за прѣобръщане на реалнитѣ гимназии въ петокласни училища (като всѣка година прииждатъ нови учителски сили и числото на ученицитѣ въ петокласнитѣ училища въ Варна и Сливенъ е вече значително нарасло) и за да се даде възможност на ученицитѣ, които слѣдватъ въ тия петокласни училища, да получатъ пълно сръдно образование, та ако желатъ да иматъ приетжъ да продължатъ своето образование или да се посвятжъ на учителското звание, — повѣренното ми М-ство счита за умѣстно и наврѣменно да внесе прѣдложение за прѣобръщане на петокласнитѣ училища въ Варна и Сливенъ на педагогически гимназии. Программата на седемъ-тѣхъ класса въ тия гимназии ще бѣде същата, както и на другитѣ реални гимназии, като се прѣподава въ послѣднитѣ два класса и педагогия, та тия, които свършватъ такива гимназии, ще могатъ да продължаватъ безпрѣпятствено учението си въ висшитѣ и специални училища. А за да се даде и по-добра педагогическа подготовка на ученицитѣ, които свършватъ тия гимназии и желаятъ да се посвятжъ на учителското звание, ще се открие при тия гимназии и осмий специаленъ педагогически классъ, чрѣзъ което ще могатъ съ врѣме да се снабдятъ и долнитѣ классове на нашитѣ сръдни училища съ по-добри подготвени учителски сили.

За ломското петокласно училище М-ството е на мнѣние, прѣдъ видъ на малкото ученици въ това училище и нуждата отъ по-добри учителски сили за основитѣ училища особено въ окръжитѣ Ломский, Виданский, Врачанский и Раховский, — това училище да се прѣобърне въ трикласно и педагогическо, въ което да се приготвятъ, както въ Казанлъкъ и Кюстендилъ, учители за основнитѣ училища.

Гр. София, 29 Ноемврий 1888 год.

Управляющий Министерството на Просвѣщението,

Министръ на Вътрѣшнитѣ Дѣла: Ст. Стамболовъ.

ПРѢДЛОЖЕНИЕ.

Чл. 1. Държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ се прѣобръщатъ на педагогически гимназии, споредъ программата, която ще изработи Министерството на Просвѣщението.

Чл. 2. Държавното педагогическо училище въ Ломъ се прѣобръща на трикласно и педагогическо.

Министръ: Ст. Стамболовъ.

Прѣдсѣд.: Приема ли Нар. Събрание прочетения законопроектъ по принципъ? (Гласове: Приема). Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига) Приема се.

Кога желае Нар. Събрание да му се даде второ четение? (Гласове: Сега). Който не желае, сега да се даде второ четение на законопроекта за прѣобръщане Варненското и Сливенското петокласни училища на педагогически Гимназии, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Значи сега ще се чете.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за прѣобръщане на държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ на педагогически гимназии и на петокласното училище въ Ломъ на трикласно и педагогическо“.

Прѣдсѣд.: Който не приема заглавието, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 1. Държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ се прѣобръщатъ на педагогически гимназии, споредъ программата, която ще изработи М-ството на Просвѣщението».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува чл. 1, както се прочете отъ г-нъ секретаря. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

«Чл. 2. Държавното петокласно училище въ Ломъ се прѣобръща на трикласно и педагогическо».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува. Който не приема чл. 2, както се прочете отъ г-нъ секретаря, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Кога мисли Нар. Събрание да стане третото четение? (Гласове: Сега). Който не приема, сега да стане третото четение на тоя законъ, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Секр. Юр. Симеоновъ: (Чете):

„ЗАКОНЪ

за прѣобръщане на държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ на педагогически гимназии и на петокласното училище въ Ломъ на трикласно и педагогическо.

Чл. 1. Държавнитѣ петокласни училища въ Варна и Сливенъ се прѣобръщатъ на педагогически гимназии, споредъ программата, която ще изработи М-ството на Просвѣщението.

Чл. 2. Държавното петокласно училище въ Ломъ се прѣобръща на трикласно и педагогическо».

Прѣдсѣд.: Ще се гласува исцѣло закона. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Никой не вдига). Приема се.

Г-нъ докладчикъ на прошектарната коммисия има думата.

Докл. Хр. Векиловъ: Г-да прѣдставители! Има постѣпили нѣколко прошения отъ разни търговци въ гр. Пловдивъ, съ които молятъ, да се измѣнятъ нѣкои параграфи отъ закона, споредъ които имъ се запрѣщава да продаватъ английска соль, рециново масло и пр. Коммисията, като разгледа прошенията имъ, е на мнѣние да се прѣпорѣчатъ на М-вото на Вътрѣшнитѣ Дѣла, да уважи просбитѣ имъ, ако намѣри за умѣстно.

Хр. Дюкмеджиевъ: Г-да прѣдставители! Не можъ да бѣджъ противъ, разбира се, защото, може би, нуждата е изисквала, щото санитарното управление да вземе такива мѣрки за ограничѣние продажбата на разни отровителни и неотровителни нѣща. Отъ друга страна не можъ да бѣджъ съгласенъ и на това, да спираме търговията, която и тъй не върви, и да принуждаваме единъ ахтаринъ, който продава синъ камъкъ, да държи разни тефтери: входящи, исходящи и не знамъ какви; или пъкъ, ако туй не приемемъ, да оставимъ тия нѣща да се купуватъ отъ сплицеритѣ. Моля ви се, г-да, ако тия нѣща, които сж потрѣбни въ индустрията, като синъ камъкъ, нова боя, сжчи кабусъ, кезапъ и пр., медицинский съвѣтъ е намѣрилъ за добръ да ги запрети, за да не ставатъ съ тѣхъ злоупотрѣбления, то въ такъвъ случай, азъ бихъ прѣдложилъ, да се запрѣтятъ въ сжщия правилникъ и въжетата, за да не се бѣсятъ хората; да туримъ и кибрита, отъ който човѣкъ тоже може да се отрови. Азъ разбирамъ, ако се ограничаваше продажбата на нѣкои нѣща, които се отнасятъ специално до медицина.

ната, но тия нѣща да се запрѣтватъ, мисля, че това е просто монополъ. Затуй, г-да прѣдставители, ако не желаете да спирате търговията, азъ мисля, че трѣбва да вземете нужнитѣ мѣрки, да се прѣпорѣча на Правителството, да се отмѣни този правилникъ така, щото въ него да влизатъ нѣщата, които се отнасятъ специално до медицината, а тия нѣща, които влизатъ въ индустрията, да може да се продаватъ и отъ ахтаритѣ и др., защото иначе ще бѣде голѣма несправедливостъ, да сѣ принудени търговцитѣ да ги купуватъ отъ спещеритѣ. Азъ вѣрвамъ, че всичкитѣ г-да прѣдставители ще бѣждѣтъ съгласни съ това, за да не се спира и тъй застоилата търговия.

Н. Странски: Г-да прѣдставители! Г-нъ Дюкмеджиевъ вѣрва, че ви е убедилъ съ трогателнитѣ си думи, да приемете това, което той говори, имѣнно, да се запрети продажбата на револверитѣ, вѣжетата и пр. Дѣйствително и съ вода може човѣкъ да се удави, но тукъ не е въпроса, съ какво може да се удави. Тѣзи сѣ работи специални, които могатъ да се разискватъ само отъ хора специалисти, толкова повече, че има и санитаренъ законъ, който се прие отъ насъ. Азъ мисля, че това, което казва г-нъ Дюкмеджиевъ, не е умѣстно, защото не се запрѣщаватъ онѣзи нѣща, които сѣ отровни, а онѣзи, които дѣйствуватъ отровително безъ знанието на онзи, който ги употребява.

Докл. Хр. Векиловъ: Г-да прѣдставители! Вий чухте, че комиссията не е взела по това никакво рѣшение и не можѣше и да вземе, защото сѣществувалъ законъ. Комиссията просто искава мнѣние, да се прѣпратятъ тѣзи прошения въ М-ството на Вѣтр. Дѣла, ако намѣри за нужно да удовлетвори просбитѣ имъ. Азъ мисля, че Събранието ще приеме това. (Гласове: Прието. Да се вотира).

Д-ръ М. Пачевъ: Г-да прѣдставители! Азъ счетохъ за нужно да зема думата, за да ви обясна нѣкои работи, които се отнасятъ до медицината. Не е тъй, както казва г-нъ Дюкмеджиевъ. Вий трѣбва да знаете, че има много лѣкове, които даватъ едни и сѣщи резултати. И ако бѣше работа всѣкой лѣкъ да се приема безъ разборъ, тогава не трѣбва да има и доктори. Азъ ще ви кажа, че много пѣти, ако на единъ човѣкъ, който има запоръ, се даде рециново масло, се поврѣжда и трѣбва да му се даде английска солъ. — Това зависи отъ разни случайности. Тия работи не ги знайтъ ахтаритѣ. А колкото се касае до индустрията, има правилникъ, който опрѣдѣля тия работи. Нѣщата, които се употребяватъ въ индустрията, се продаватъ отъ частни хора, които даватъ гаранция за това. Тѣ сѣ работи, за които има законъ, който сѣществувалъ отъ нѣколко години въ нашата държава. И азъ мисля, че ако медицинскиятъ съвѣтъ е взелъ грижата на себе си да отърве населението отъ тия ахтари, които правятъ най-голѣмъ шарлатанизмъ въ населението, е направилъ едно добро, защото не мислете, че тия работи сѣ тъй, както казва г-нъ Дюкмеджиевъ. Азъ съмъ съгласенъ съ г-на Дюкмеджиева относително до всичкитѣ артикули, които се отнасятъ до индустрията, но колкото се отнася до рециновото масло, английската солъ и др. не дѣйте мисли, че трѣбва безъ разборъ да се даватъ. Само единъ човѣкъ, който нѣма понятие отъ медицинската наука, може да прѣдлага такива работи.

Янко Ангеловъ: Г-да прѣдставители! Мене ми се вижда чудно, че г-нъ Дюкмеджиевъ подига този въпросъ, слѣдъ като вотирахме санитарний законъ. Г-нъ Дюкмеджиевъ казва, че зацѣпва свободната търговия. Свободната търговия никога не

стѣснява: всѣки има право да продава и синъ камѣкъ и английска солъ и всичко. Правилата, противъ които възстава г-нъ Дюкмеджиевъ, не ограничаватъ свободната търговия; напротивъ тамъ е казано, че нѣматъ право да продаватъ тия нѣща като лѣкарства, а не като стока. Може ли да се допусне на единъ ахтаринъ да продава подобни нѣща като лѣкарства? Ако се съгласите на това, азъ нѣмамъ нищо. Но законътъ прѣслѣдва тия, които продаватъ нѣща за лѣчение, защото правото на лѣчение е прѣдоставено само на лѣкаритѣ. Желателно би било, да има такива търговци, но ний ги нѣмаме. Имаме нѣкои ахтари, които не търгуватъ, а шарлатанствуватъ, като се ползватъ отъ невежеството на населението и намѣсто да ги продаватъ въ голѣми количества за индустриални цѣли, продаватъ ги на дръбно, вмѣсто лѣкарства. За това азъ мисля, че мѣрката, която е взелъ Медицинскиятъ Съвѣтъ, нѣма да онищожитъ. Колкото за регистритѣ, които трѣбва да държатъ продавцитѣ на тия нѣща, туй е една гаранция малко-много противъ отравянieto. Какъ ще издирите, ако нѣкой човѣкъ се е отровилъ отъ нѣкой ахтарски дюкянъ, ако не задължите ахтаритѣ да държатъ регистри? Това служи за освѣтление на съдилището и дава възможностъ да се издирва прѣстѣпника. Зарадъ туй мѣрката, която е взелъ Медицинскиятъ Съвѣтъ, е на мѣстото си.

М-ръ Стамболовъ: Азъ съмъ съгласенъ съ рѣшението на комиссията, да се прати прошения въ М-ството и нѣма защо да ставатъ тукъ разисквания. Когато ще се прѣработва правилника, ще се има и то прѣдъ видъ.

Прѣдсѣд.: Ще се гласува прѣдложението на комиссията, да се прати прошения въ надлѣжното М-ство. Който не го приема, да си вдигне ржката. (Меншество). Приема се.

Г-да прѣдставители! Първий въпросъ отъ днешний дневенъ редъ бѣше отговора на г-на Военний М-стръ, на запитванието на г-на Д-ръ Пачева. Понеже по-напрѣдъ г-нъ М-стръ отсъствуваше, той сега ще му отговори.

Г-нъ д-ръ Пачевъ има думата.

Д-ръ М. Пачевъ: (Отъ трибуната). Г-да прѣдставители! Азъ направихъ едно запитване къмъ г-на М-стра на Войната съ слѣдующото съдържание. Г-да прѣдставители! На основание закона, който прѣдвижда атрибутитѣ... (Гласове: Нѣма законъ)! Ще ви го кажа. — На основание, г-да прѣдставители, на закона, който се изработи отъ Държавний Съвѣтъ въ 1882 година... (Гласове: То не е законъ)! Моля ви се, не дѣйте дига гюрултия! Този законъ, г-да прѣдставители, прѣдвижда, кой именно трѣбва да прави сгради за държавата. Този законъ, г-да прѣдставители... (Шумъ).

Прѣдсѣд.: Моля г-да прѣдставителитѣ да пазятъ тишина.

Д-ръ М. Пачевъ: (Продължава). Г-да прѣдставители! Този законъ, когото осжждате, е станалъ законъ по установенъ редъ на 15 Декемврий 1885 год. и е гласуванъ отъ едно либерално Нар. Събрание. Вижте, г-да прѣдставители, протокола на V-то Обикновено Нар. Събрание отъ 15 Декемврий 1885 год. и ще видите, че тогавашний М-стръ Каравеловъ, когато е прѣобърналъ М-ство на Обществениитѣ Сгради, което бѣше антиконституционно, въ Дирекция, е запазилъ, г-да прѣдставители, за тѣзи Дирекция всичкитѣ тия атрибути. На основание на тия атрибути Дирекцията на Обществениитѣ Сгради има право да прави всичкитѣ правителствени здания. Ако искате да ви докажа, г-да прѣдставители,

че това е тъй, ще ви припомня, че въ последно време вий гласувахте единъ законъ, санитаренъ нарѣченъ, въ единъ членъ на който се казваше, че болницитѣ, по указанието на Медицинскій Свѣтъ, ще се строятъ отъ Дирекцията на Общ. Сгради.

Азъ искахъ просто съ моето запитване, да зная, да ли трѣбва въѣко М-ство да прави сгради, или всичкитѣ правителствени сгради ще се строятъ исклучително отъ Дирекцията, която съществува специално за тия работи? Ето моето запитване. Какво има тукъ антиконституционно, не зная и не разбирамъ, защо негодувать?

Прѣдсѣд.: Свършихте ли г-нъ Цачевъ?

Д-ръ М. Цачевъ: Ще свърша утрѣ . . . Ей тъй, ще я карамъ à l'anglais, защото за такива хора тъй трѣбва . . . (Смѣхъ).

Прѣдсѣд.: Моля г-на д-ръ Цачева да продължава.

Д-ръ М. Цачевъ: Азъ казахъ запитванието си. Нека ми отговори сега г-нъ М-стръ и свършена работа.

М-ръ Муткуровъ: Г-да прѣдставители! Отъ съществуването на България, като гласувате бюджета, виждате, че въ военний бюджетъ се гласува постоянно една малка или голѣма сума за постройки, а също гласувать се и чиновници специални военни инженери. Постройки отъ освобождението насамъ сж се правили отъ Военното М-ство отъ моитѣ прѣдшественници и това е влѣзло

въ обичай и азъ мисля, че сж се изпълнявали всичкитѣ правила и атрибути на Дирекцията на Обществениитѣ Сгради, защото до сега никакви прѣпятствия не е имало за оправдание на расходитѣ, които сж се правили. Вчера ми гласувахте пакъ 400.000 лева на мое расположение за постройки на казарми. И за туй азъ нѣма какво да говоря по това.

Прѣдсѣд.: Задоволенъ ли е запитвача отъ отговора на г-на Министра?

Д-ръ Цачевъ: Повече отъ задоволенъ (Ржкоплѣскания).

М-ръ Стамболовъ: Азъ моля да се прѣкъсне вече засѣданieto, като ще помоля г-да прѣдставителитѣ, понеже утрѣ въ 10 часа ще се затвори сесията, да дождъ въ 8 часа, защото има нѣколко прошения отъ нѣкои политически прѣстѣпници, съ които просятъ милость. Азъ мисля, че добръ ще е да свършимъ послѣдний день съ великодушие и милость. (Ржкоплѣскание). Това зависи отъ насъ да го направимъ и ще го направимъ, ако додемъ по рано.

Прѣдсѣд.: Азъ моля г-да прѣдставителитѣ, утрѣ въ часа 8 прѣдъ пладнѣ де бждътъ тукъ.

Засѣданието се закрива.

(Закрито въ 7 часа послѣ пладнѣ).

Прѣдсѣдателъ: **З. Стояновъ.**

Секретари: { **Зах. Градинаровъ.**
Ив. Златаревъ.
Геор. Пѣневъ.
Антонъ Байчовъ.
Ив. Халачовъ.

Подпрѣдсѣдателъ: **П. Славковъ.**

Секретари: { **Юр. Симеоновъ.**
Д-ръ Сарж-Ивановъ.
Христо Лѣкарски.
Ат. Гр. Каракашевъ.
Дим. Петковъ.
Д-ръ Стояновичъ.

Стенографъ: **Д. Иовевъ.**